

Leerkrachthandleiding Plus Fictie

Les 1 - 25 : 'Lampje'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Lampje' – Annet Schaap.....	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	24
Les 8.....	26
Les 9.....	28
Les 10.....	30
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	33
Les 11.....	34
Les 12.....	36
Les 13.....	38
Les 14.....	40
Les 15.....	42
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 16-20.....	45
Les 16.....	46
Les 17.....	49
Les 18.....	51
Les 19.....	53
Les 20.....	55
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 21-25.....	58
Les 21.....	59
Les 22.....	63
Les 23.....	65
Les 24.....	67
Les 25.....	69

Antwoorden teamboekje	72
Antwoorden toetsen	90

Overzicht 'Lampje' – Annet Schaap

Les	1-5	6-10	11-15
Bladzijde	8 t/m 73	74 t/m 139	140 t/m 201
Woorden van de week	zich iets op de hals halen (uitdr.) de overmacht vlassig	ondoordringbaar(der) het bordes weerloos	laks de branding scharnier(ende)
Lezen en team-opdrachten	Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen. Lezen: <u>Voorspellen</u> - Inhoud boek - Voorwoord <u>Verhelderen</u> - Uitspraken vader Lampje - Schuingedrukte stukken tekst (wie zegt dit?) - Uitspraak zeemeerminnen <u>Voorspellen</u> - Hoe het verhaal verder zal gaan (reactie vader en wat de sheriff en de schooljuf komen doen) <u>Samenvatten</u> - Eigen aanwijzingen vergelijken met de samenvatting van het Onderzoekersteam.	Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen. Lezen: <u>Voorspellen</u> - Eerste dagen in het Zwarte Huis <u>Vraag & antwoord</u> - Waarom Martha zegt dat de kamer op slot zit en de sleutel weg is <u>Verhelderen</u> - Karakterschets van Jozef <u>Voorspellen</u> - Het verhaal achter het monster <u>Verhelderen</u> - Karakterschets van het monster <u>Voorspellen</u> - Eerste ontmoeting <u>Samenvatten</u> - Eerste ontmoeting	Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen. Lezen: <u>Vraag & antwoord</u> - Waarom juffrouw Amalia zegt: 'Vriendelijk dat u het aanbiedt...' <u>Verhelderen</u> - Figuurlijk taalgebruik <u>Voorspellen</u> - Titel hoofdstuk: Z.O.N. <u>Verhelderen</u> - Figuurlijk taalgebruik <u>Vraag & antwoord</u> - Hoe Lampje aan de wijze woorden komt <u>Verhelderen</u> - Figuurlijk taalgebruik <u>Vraag & antwoord</u> - Conclusies trekken uit de gedachten van Nick
Toets-opdrachten	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten	Correspondentie: Formele brief van het stadhuis over de plaatsing van Lampje.	Vrij schrijven¹: Vier karakters verzinnen voor het script.	Vrij schrijven²: Openingsscene voor het script schrijven.

Les	16-20	21-25
Bladzijde	202 t/m 268	269 t/m 324
Woorden van de week	de kat op het spek binden (uitdr.) snerpen de nis	de adjudant het breekijzer log
Lezen en team-opdrachten	<p>Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Voorspellen</u> - Hoe het verder gaat</p> <p><u>Vraag & antwoord</u> - De relatie tussen Lampje en Edward en hun vaders vergelijken</p> <p><u>Samenvatten</u> - Wat er op de kermis gebeurde</p> <p><u>Vraag & antwoord</u> - Het sprookje 'de Kleine Zeemeermin' opzoeken en vergelijken met dit boek</p> <p><u>Verhelderen</u> - Wat er bedoeld wordt met 'een buitenkansje'</p>	<p>Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Verhelderen</u> - Emoties van de hoofd- en bijpersonen</p> <p><u>Voorspellen</u> - Oplossing voor een benarde situatie</p> <p><u>Verhelderen</u> - Wat Edward bedoelt met 'heldenhout'</p> <p><u>Voorspellen</u> - Wat er gebeurt nadat ze uit het raam zijn gesprongen</p> <p><u>Vraag & antwoord</u> - Waarom de zeemeermin haar zoon niet meenam - Zelf een nadenkvraag bedenken</p>
Toets-opdrachten	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>
Schrijf-opdrachten	Vrij schrijven³: Plot in het script schrijven.	Betoog: Freakshows in het circus: wel of niet?

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

****Schrijfopdrachten:** Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over meerdere weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Lampje' – Annet Schaap

Dit is een verhaal over de zee. Over geheimzinnige zeewezens en woeste piraten. Over het Zwarte Huis van de Admiraal, waarvan ze zeggen dat er een monster woont. Over een grijze vuurtoren op een eiland dat nog net vastzit aan het vaste land. Over Lampje, de dochter van de vuurtorenwachter, die iedere avond de eenenzestig treden beklimt om het licht aan te steken. Over een stormachtige avond, waarop de lucifers op zijn en alles misgaat. Maar vooral over dapper zijn en meer kunnen dan je ooit had gedacht.

De lesdoelen van les 1-5:

'Lampje' – Annet Schaap Bladzijde 8 t/m 73	
Fictie: (avontuur/ spanning/ fantasie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen onderscheiden goed van kwaad (moreel besef).
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'Zich iets op de hals halen' betekent.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Lampje' is en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen verhelderen waarom de schrijfster voor in het boek citaten van andere schrijvers aanhaalt. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met 'Maar een licht ben je niet, Lampje'. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom sommige zinnen schuingedrukt staan in de tekst. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Geen tweebeenen in ons water!'. - De leerlingen kunnen voorspellen wat de reactie van Lampjes vader gaat zijn als hij ontdekt dat Lampje geen lucifers heeft. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met 'Schuld is een rot ei dat heen en weer gegooid wordt, verder en verder.' - De leerlingen kunnen voorspellen wat de sheriff, zijn hulpjes en de schooljuffrouw komen doen. - De leerlingen kunnen de samenvatting van het Onderzoekersteam vergelijken met hun eigen aanwijzingen uit de tekst en tips geven aan het Onderzoekersteam.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een formele brief schrijven waarin staat dat de schooljuf toestemming heeft vanuit het stadhuis om Lampje in het Zwarte Huis te plaatsen.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'Lampje' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met daarin de leesboeken, de teamboekjes, memo's en de spiekbrieven.
- Leg nieuwe mappen klaar voor nieuwe teamwoordenboeken.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).

- Leg per team 1x de studiewijzer 'spreekwoorden en uitdrukkingen' klaar*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Leg de kaart 'voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 4).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	zich iets op de hals halen (uitdr.)	17	<i>Zichzelf een last of een probleem bezorgen.</i>
2.	de overmacht	28	Omstandigheid waar je niets aan kunt doen, waardoor je niet in staat bent te doen wat je moet doen.
3.	vlassig	33	<i>Blond, dun en pluizig haar.</i>

Les 1

Samenwerk vaardigheid:

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Lampje' is en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- De leerlingen kunnen verhelderen waarom de schrijfster voor in het boek citaten van andere schrijvers aanhaalt.
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met 'Maar een licht ben je niet, Lampje'.
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom sommige zinnen schuingedrukt staan in de tekst.

Materialen:

- 'Lampje', blz. 8 t/m 21
- teamboekje, les 1-5
- Groepsvormingsactiviteit nr. 19: Spellen maar!
- per team de voorspelkaart en een dobbelsteen
- woordmuur
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer: 'spreekwoorden en uitdrukkingen'
- spiekbrieven 'verhelderen'
- voldoende teamwoordbonnen
- Brain Game naar keuze

INTRODUCTIE

1. Terugblik. Kijk met de groep terug op het boek dat in de vorige weken gelezen is door te vragen wat ze van dat boek (en de teamopdrachten) vonden. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we een nieuw boek lezen, het heet 'Lampje'. Voordat we gaan voorspellen waar dit boek over gaat, gaan we een spel spelen en hiervoor moeten jullie goed kunnen spellen." **Bied groepsvormingsactiviteit 19 aan.**

tijd

10 minuten

VOORSPELLEN EN DOEL VAN DE SCHRIJVER

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen waar het boek over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

tip

1. Uitleg. "Misschien heb je al eerder van dit boek gehoord. Hij is namelijk bekroond met veel prijzen, namelijk met de Zilveren Griffel, de Nienke van Hichtum-prijs en de Woutertje Pieterse Prijs." *Zoek eventueel op wat de prijzen betekenen voor een schrijver/schrijfster.*

2. Opdracht. "Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Bekijk de voor- en achterkant van het boek en kijk of je aanwijzingen kunt vinden waar dit boek over gaat. Overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek."

GH

Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten. "We gaan na les 5 kijken wat we goed voorspeld hebben en wat toch anders is dan dat we nu denken."

///

DDU	<p>3. Schrijversdoel. “De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat wil de schrijver denk je?” DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt. “Dit boek is vooral geschreven om de lezer te vermaken. Annet Schaap is lang werkzaam geweest als illustrator van kinderboeken. Misschien ken je wel een aantal illustraties van haar, zoals uit de boeken van ‘Meester Jaap’ van Jacques Vriens, de ‘Superjuffie’-boeken van Janneke Schotveld of alle ‘Hoe overleef ik..’-boeken van Francine Oomen. Om als illustrator een boek te gaan schrijven, daar moet je lef voor hebben. Lampje is een rijk en sprookjesachtig. De uitgever noemt dit genre: magisch-realistisch.”</p>
tip	<p><i>Heb aandacht voor de citaten op blz. 5. Vraag aan de leerlingen waarom de schrijfster ervoor gekozen heeft om dit in het boek te zetten. (Dit komt weer terug in de teamopdrachten.)</i></p>

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking ‘Zich iets op de hals halen’ betekent, de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

<p>GH</p> <p>→</p>	<p>1. Modeling. “In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 1-5 een deel van de woorden van de week al staan. Ik schrijf het eerste woord van de week op de woordmuur. Eigenlijk is het een uitdrukking: ‘zich iets op de hals halen.’ Ik ken de betekenis van de uitdrukking niet, maar ik heb het mijn moeder wel eens horen zeggen tegen mijn broertje als hij weer eens wat had uitgespookt. Bespreek met je maatje/team wat jij denkt dat deze uitdrukking betekent. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Noteer de suggesties op de woordmuur.</p> <p>2. Opdracht. “Bij de teamopdrachten moeten jullie van de woorden ‘de balustrade’ en ‘vlassig’ de betekenissen opzoeken in het woordenboek. De woorden van de week vullen jullie verder aan door voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt altijd de studiewijzer ‘woord en betekenis’ gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers ‘synoniemen’, ‘hoort bij, want...’ of ‘mijn beroep is...’ Tijdens het lezen plakken jullie memo’s op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Vervolgens overleg je met het team welke woorden jullie het meest relevant vinden voor het teamwoordenboek. Probeer zo veel mogelijk verschillende woorden te vinden. Zelfstandig naamwoorden, bijvoeglijk naamwoorden, bijwoorden, maar denk bijvoorbeeld ook aan bijwoorden die vallen onder figuurlijk taalgebruik.”</p>
--------------------	---

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met ‘Maar een licht ben je niet, Lampje’ en uitleggen waarom sommige zinnen schuingedrukt staan in de tekst.

DDU	<p>1. Opdracht. “Jullie gaan weer met het team aan de teamopdrachten werken. Voordat jullie in het boek gaan lezen, lezen jullie de opdrachten in het teamboekje goed door. Sommige opdrachten moeten jullie maken voor het lezen, zoals bij voorspellen, en andere opdrachten na het lezen. De opdrachten die horen bij de bladzijden die jullie vandaag gaan lezen horen vooral bij de strategie verhelderen. Wat doe je als je iets verheldert?” DDU. “Als je iets verheldert, dan vertel je iets in je eigen woorden. Je laat dan zien dat je begrijpt waar dat stuk tekst over gaat. De vader van Lampje maakt gebruik van figuurlijk taalgebruik op bladzijde 10. Hij zegt: ‘Maar een licht ben je niet, Lampje.’ Jullie gaan straks lezen en plakken memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om deze zin te verhelderen. Ook ga je nadenken of je deze uitdrukking misschien al een keer eerder hebt gehoord en of je nog weet wat het betekent. In dit boek staan sommige zinnen schuingedrukt. Ik ben benieuwd of jullie erachter kunnen komen wat de schrijfster hiermee bedoelt. Lees nu eerst de opdrachten goed door en overleg met het team wat jullie vandaag gaan doen. De schrijver van de dag/week schrijft de taakverdeling op in het teamboekje. Houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan.</p>
-----	---

	iedereen moet straks weten wat het antwoord is." Geef tijd voor het doorlezen van de opdrachten en het plannen.
tijd	2. Zelfstandig lezen: blz. 8 t/m 21, memo's plakken op aanwijzingen voor het verhelderen.
klaar	<u>10 minuten</u> woorden van de week
tijd	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, duolezen: blz. 20 en 21.
klaar	<u>10 minuten</u> woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
tijd	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
GH	<u>5 minuten</u> 5. Groep. Laat de teams vertellen wat ze denken dat 'Maar een licht ben je niet, Lampje.' betekent en waarom sommige zinnen schuingedrukt staan. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de overige woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten. Bespreek met de leerlingen of ze woorden tegen zijn gekomen die een betekenis hebben die anders is dan in het woordenboek omschreven staat. Stimuleer de discussie waarom dit mogelijk zo is (het wordt letterlijk/figuurlijk gebruikt, het gaat om een andere betekenis, etc.)
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkingvaardigheid - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Geen tweebeenen in ons water!'.
 - De leerlingen kunnen voorspellen wat de reactie van Lampjes vader gaat zijn als hij ontdekt dat Lampje geen lucifers heeft.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met 'Schuld is een rot ei dat heen en weer gegooit wordt, verder en verder.'

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 22 t/m 32
 - teamboekje, les 1-5
 - spiekbrieven 'verhelderen' en 'voorspellen'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. **Uitleg.** "Tijdens les 1 hebben we de eerste uitdrukking en de woorden op de woordmuur geschreven. Let vandaag weer goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor je teamwoordenboek en waarmee we de woordmuur kunnen aanvullen."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Geen tweebeenen in ons water!', kunnen voorspellen wat de reactie van Lampjes vader gaat zijn als hij ontdekt dat Lampje geen lucifers heeft en kunnen in eigen woorden uitleggen wat de vader van Lampje bedoelt met 'Schuld is een rot ei dat heen en weer gegooit wordt, verder en verder.'

1. **Leesdoel.** "Vandaag gaan we verder met de teamopdrachten. We maken vandaag voor het lezen een voorspelling over de reactie van de vader van Lampje en gaan ook weer verschillende stukken tekst verhelderen."

2. **Modeling. Lees op bladzijde 21 de laatste zin.** "Dit klinkt niet goed. Doordat de wind Lampjes mand heeft weggeblazen, is de lamp in de vuurtoren niet op tijd aan en nu is er een schip tegen de rotsen opgevaren. Het had helemaal voorkomen kunnen worden als ze al veel eerder had bedacht dat ze lucifers op moest halen. Maar ik denk dat het eigenlijk Lampjes verantwoordelijkheid helemaal niet is. Voordat jullie straks gaan lezen gaan jullie voorspellen hoe de vader van Lampje gaat reageren. Ik kan het al wel raden, maar ik moet het gaan bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Ik lees een stukje terug." **Lees bladzijde 10 voor vanaf 'Lampje klimt ...' tot '... weet ze niet.'** "Ik plak een memo op 'Wat erger zou zijn, weet ze niet.' Daarmee kunnen we stellen dat Lampje heel bang is dat haar vader boos wordt, want ze vindt een schip dat kapotslaat op de rotsen net zo erg. Zo staan er nog meer aanwijzingen in de tekst. Zoek deze op en vul dan eerst de voorspelling in. Ga hierna de andere opdrachten plannen en lees dan verder."

3. **Teamopdrachten. Plannen en uitvoeren van de opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt

	gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."
tijd	<u>5 minuten</u>
tijd	4. Zelfstandig lezen: blz. 22 t/m 32, memo's plakken op onderdelen voor de samenvatting.
klaar	<u>10 minuten</u> woorden van de week
	5. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duolezen: blz. 31 en 32.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
	6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
GH	7. Groep. Laat de teams vertellen wat ze denken dat 'Geen tweebeenen in ons water!' en 'Schuld is een rot ei dat heen en weer gegooit wordt, verder en verder' betekent. Bespreek ook of de voorspellingen zijn uitgekomen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
///	
tip	<i>Bespreek het karakter van Lampjes vader. Hij komt over als een boze en norse man, maar eigenlijk is hij heel bang om Lampje kwijt te raken. - blz. 19</i>

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
terugblik	- woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	- woorden van de week - teamopdrachten
spel	- Brain Game naar keuze

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat de sheriff, zijn hulpjes en de schooljuffrouw komen doen.
 - De leerlingen kunnen de samenvatting van het Onderzoekersteam vergelijken met hun eigen aanwijzingen uit de tekst en tips geven aan het Onderzoekersteam.
- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 33 t/m 42
 - teamboekje, les 1-5
 - spiekbrieven 'voorspellen' en 'samenvatten'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staan al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat de sheriff, zijn hulpjes en de schooljuffrouw komen doen en kunnen de samenvatting van het Onderzoekersteam vergelijken met hun eigen aanwijzingen uit de tekst en tips geven aan het Onderzoekersteam.

- DDU**
- 1. Opdrachten.** "Net als tijdens les 2 gaan we voor het lezen weer een voorspelling doen. Waarom is het goed om te voorspellen?" **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** "Door regelmatig een voorspelling te doen, ben je beter voorbereid op wat je gaat lezen. Aanwijzingen die je al eerder gelezen hebt, geven jou 'richting'. Als je snapt hoe de tekst is opgebouwd, lees je de tekst makkelijker door. Voordat jullie straks gaan lezen, doen jullie eerst een voorspelling over wat de sheriff, zijn hulpjes en de schooljuffrouw komen doen bij de vuurtoren. Vergeet ook niet om jullie voorspelling te onderbouwen met argumenten. Nadat jullie je voorspelling hebben opgeschreven gaan jullie lezen en de samenvatting van het Onderzoekersteam vergelijken met jullie eigen aanwijzingen." **Geef tijd voor het doen van een voorspelling, het doorlezen van de overige opdrachten en het plannen.**
- tip**
- Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het samenvatten, bied ze dan per team een verhaalkaart aan en model het dan nogmaals. Help de leerlingen eventueel met de taakverdeling.*
- 2. Zelfstandig lezen: blz. 33 t/m 42, memo's plakken bij aanwijzingen.**
- tijd**
- 10 minuten
- klaar**
- woorden van de week
- 3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duolezen: blz. 41 en 42.**
- tijd**
- 10 minuten
- klaar**
- woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
- 4. Team. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.**

tijd 10 minuten
GH 5. Groep. Laat de teams vertellen of hun voorspelling uitkwam. Laat ze ook vertellen welke tips ze op hebben geschreven voor het Onderzoekersteam om hun samenvatting nog beter te maken. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///

terugblik - teamopdrachten
 - woorden van de week
 - punten en feedback

vooruitblik - toets
 - introductie schrijfoopdracht

spel Brain Game naar keuze

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 43 t/m 57
- toetsboekje, week 1 (les 4)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 43 t/m 57 en maken van de toetsvragen.
tijd 30 minuten
klaar memo's plakken, woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een formele brief schrijven waarin staat dat de schooljuf toestemming heeft vanuit het stadshuis om Lampje in het Zwarte Huis te plaatsen.

1. Ophalen van kennis. "Jullie hebben net gelezen dat juffrouw Amalia een brief heeft opgehaald van het stadshuis waarin staat dat Lampje moet werken om de schade te dekken die Lampje en haar vader veroorzaakt hebben."
2. Opdracht. "We weten niet precies wat er in deze brief staat, maar we hebben wel aanwijzingen gelezen. Wat zijn een aantal van die aanwijzingen?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.** "We hebben gelezen dat de schade vijfduizend dollar bedraagt en dat daar gewerkt voor moet worden. Lampje komt bij meneer de Admiraal in huis. Hij woont in het Zwarte Huis, even buiten de stad. Ze moet er 2500 dagen

DDU	(zeven jaar) blijven voordat alle schade is terugbetaald en ze heeft één woensdagmiddag per maand vrij. Deze informatie moet allemaal in de brief komen te staan. Het is een brief die een ambtenaar in het stadhuis heeft geschreven. Wat is dan de toon van zo'n brief?" DDU. "Het is een officiële brief, dus de toon is netjes. Er staan feiten in, geen meningen. Er is een verschil tussen spreektaalwoorden en schrijftaalwoorden. Spreektaalwoorden gebruiken we in ons dagelijks taalgebruik. Schrijftaalwoorden kunnen wat deftig en afstandelijk overkomen. Je gebruikt ze vooral in een formele of een zakelijke brief. Voorbeelden van deze woorden zijn bijvoorbeeld: 'immers' (want), 'echter' (maar), 'tevens' (ook) of 'ten eerste' (heel erg).
GH	Kunnen jullie nog een voorbeeld noemen van schrijftaalwoorden?" GH. "Wij gaan de zakelijke brief schrijven die juffrouw Amalia uit het stadhuis heeft mee gekregen om Lampje te plaatsen in het Zwarte Huis zelf schrijven. Een zakelijke brief heeft altijd een vaste indeling. Kijk maar eens in het stappenplan in het teamboekje. Schrijf vandaag de onderwerpen (de aanwijzingen) op die zeker moeten worden genoemd in de brief."
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	afmaken teamopdrachten
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding op de schrijfoopdracht - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - afmaken teamopdrachten - schrijfoopdracht - terugblik op de voorspelling - inleveren van teamwoordenboek - team van de week
spel	Brain Game naar keuze

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een formele brief schrijven waarin staat dat de schooljuf toestemming heeft vanuit het stadshuis om Lampje in het Zwarte Huis te plaatsen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 60 t/m 73
- teamboekje, les 1-5

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik - afmaken teamopdrachten
- schrijfopdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: WERKSTUK NEDERLANDSE POLITIEK

Doel: De leerlingen kunnen een formele brief schrijven waarin staat dat de schooljuf toestemming heeft vanuit het stadshuis om Lampje in het Zwarte Huis te plaatsen.

1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 60 t/m 73.

2. Uitleg. "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, en we gaan ook met de schrijfopdracht aan de slag. Tijdens les 4 heb ik jullie al uitgelegd wat de bedoeling is. Na het afmaken van de overige teamopdrachten gaan jullie de zakelijke brief schrijven die juffrouw Amalia uit het stadshuis heeft mee gekregen om Lampje te plaatsen in het Zwarte Huis. Maak voordat jullie gaan beginnen eerst een goede taakverdeling."

3. Opdracht. "Lees in het teamboekje de opdrachten nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."

tijd 30 minuten

klaar informatie over formele brieven zoeken op internet om de brief nog beter te maken

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

4. Voorlezen van de brief. Laat de teams hun brief voorlezen. Laat de groep Tips & Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

tip *Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfopdracht te voldoen.*

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu vijf lessen bezig met het boek 'Lampje'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar 'wanneer'. We hebben voorspeld dat het boek zich afspeelde in (vul aan wat het antwoord van de groep was). Nu we al vijf dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de inhoud van het boek. Hebben we het juist

GH ///	voorspeld?" Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. "Dan gaan we nu kijken naar waar het verhaal zich afspeelt (<i>vul aan wat het antwoord van de groep was</i>). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien hebben?" Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.
tip	<i>Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.</i> 3. Afronding. "We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Maar het boek is natuurlijk nog niet uit. Volgende week gaan we kijken of er toch nog verrassende informatie is gekomen, die we niet verwacht hadden."

AFRONDING

GH ///	<p>1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen."</p> <p>2. Terugblik. "Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken." Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten. "Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen."</p> <p>Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het 'team van de week'.</p> <p>3. Vooruitblik. "De volgende keer lezen we verder in 'Lampje'."</p>
-----------	--

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

'Lampje' – Annet Schaap Bladzijde 74 t/m 139	
Fictie: (avontuur/ spanning/ fantasie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen onderscheiden goed van kwaad (moreel besef).
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen betekenissen van woorden verduidelijken d.m.v. een betekenisvolle zin. - De leerlingen kunnen op de website Wikikids het woord 'bordesscène' opzoeken en de bijzonderheden noteren.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorspellen hoe de eerste dagen van Lampje in het Zwarte Huis zullen zijn. - De leerlingen kunnen aangeven waarom Martha zegt dat de kamer op slot zit en de sleutel weg is. - De leerlingen kunnen een karakterschets van Jozef maken. - De leerlingen kunnen voorspellen wat het verhaal achter het monster zou kunnen zijn. - De leerlingen kunnen een karakterschets van het monster maken. - De leerlingen kunnen voorspellen wat er is gebeurd tijdens de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster. - De leerlingen kunnen een samenvatting van de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster schrijven.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen personages ontwikkelen voor het schrijven van een script.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes 'Lampje' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Lampje' les 6-10* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 9).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	ondoordringbaar(der)	75	<i>Waar niets of niemand doorheen kan komen.</i>
7.	het bordes	94	<i>Verhoogd platform dat bereikbaar is via een aantal treden en toegang geeft tot een gebouw.</i>
8.	weerloos	105	<i>Wie of wat zich niet kan verdedigen.</i>

Les 6

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen voorspellen hoe de eerste dagen van Lampje in het Zwarte Huis zullen zijn.
- De leerlingen kunnen aangeven waarom Martha zegt dat de kamer op slot zit en de sleutel weg is.
- De leerlingen kunnen een karakterschets van Jozef maken.

Materialen:

- 'Lampje', blz. 74 t/m 84
- teamboekje, les 6-10
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- spiekbrieven 'voorspellen' en 'vraag & antwoord'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we de eerste hoofdstukken gelezen uit 'Lampje.' Ook hebben we teamopdrachten gemaakt die onder andere gingen over de woorden van de week, we hebben veel zinnen verhelderd en voorspeld wat de sheriff en de schooljuffrouw kwamen doen. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over de avonturen van Lampje. We gaan weer vragen beantwoorden over de tekst en gaan zelf een samenvatting schrijven. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 6-10."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, kunnen op de website Wikikids het woord 'bordesscène' opzoeken en de bijzonderheden noteren en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 6-10 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het woordenboek. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt voor alle woorden de studiewijzer 'woord en betekenis gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...' Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen hoe de eerste dagen van Lampje in het Zwarte Huis zullen zijn, kunnen aangeven waarom Martha zegt dat de kamer op slot zit en kunnen een karakterschets van Jozef maken.

DDU	<p>1. Leesdoel. “Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer vragen beantwoorden die bij de tekst horen. Ook gaan jullie twee karakterschetsen maken. Voordat jullie dat gaan doen, gaan jullie eerst voorspellen hoe Lampjes eerste dagen in het Zwarte Huis zullen zijn. Probeer je je eens te verplaatsen in Lampje. Hoe zou jij je voelen?” DDU.</p> <p>2. Uitleg. “Nadat jullie een voorspelling hebben gedaan over de eerste dagen in het Zwarte Huis, gaan jullie lezen. Tijdens het lezen plak je memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om straks de vragen te beantwoorden over Martha en Jozef. Jullie kunnen er ook voor kiezen om eerst de opdrachten te maken die horen bij de woorden van de week. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is.”</p> <p>3. Teamopdrachten. Doorlezen en plannen van de opdrachten. Voorspelling bespreken en invullen.</p>
tijd	<u>5 minuten</u>
tijd klaar	<p>4. Zelfstandig lezen: blz. 74 t/m 84, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen om de vragen te beantwoorden.</p> <p><u>10 minuten</u></p> <p>woorden van de week</p>
tijd klaar	<p>5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 83 en 84.</p> <p><u>10 minuten</u></p> <p>woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten</p>
tijd GH	<p>6. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.</p> <p><u>20 minuten</u></p> <p>7. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hadden gevonden om een goede voorspelling te kunnen doen. Bespreek ook waarom Martha zegt dat de kamer op slot zit en de sleutel weg is. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst, maar ook om zelf conclusies te trekken. Heb aandacht voor het personage Jozef. Wat weten de leerlingen inmiddels over hem? Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.</p>
/// tip	<p><i>Heb ook aandacht voor het personage Lennie. Wat valt de leerlingen op? (Hij heeft een verstandelijke beperking.)</i></p>

AFRONDING

GH	<p>1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.</p>
///	
GH	<p>2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.</p>
///	
terugblik	<p>- samenwerkingvaardigheid - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback</p>
voorblik	<p>- woorden van de week - teamopdrachten</p>

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat het verhaal achter het monster zou kunnen zijn.
 - De leerlingen kunnen een karakterschets van het monster maken.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 85 t/m 99
 - teamboekje, les 6-10
 - spiekbrieven 'voorspellen' en 'verhelderen'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 6 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat het verhaal achter het monster zou kunnen zijn en een karakterschets van het monster maken.

- 1. Uitleg.** "Net als bij les 6 gaan jullie voor het lezen eerst weer een voorspelling doen. Dit keer gaan jullie een voorspelling doen over het monster. We hebben al een paar keer iets gelezen over het monster. We weten inmiddels dat hij Edward heet en dat hij al een hele tijd alleen is. En hij heeft heel veel honger en dorst. Hij kan sissen, glijden en heeft scherpe tanden, waar hij hard mee kan bijten. Nu je dit weet, zou je er een beeld van kunnen maken in je hoofd. Denk eerst zelf na over wat het verhaal achter het monster zou kunnen zijn en overleg dan met je team. De schrijver van de dag/week schrijft jullie voorspelling op in het teamboekje. Tijdens het lezen plakken jullie memo's op aanwijzingen die kunnen helpen bij het controleren van de voorspelling en bij het maken van de karakterschets van het monster."

- 2. Teamopdrachten. Plannen en uitvoeren van de opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen: blz. 85 t/m 99, memo's plakken op aanwijzingen voor de voorspelling en de karakterschets.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 98 en 99.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

- 5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.**

tijd 15 minuten
GH 6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om de karakterschets van het monster te kunnen maken. Laat ze ook vertellen of hun voorspelling (deels) is uitgekomen. Benoem dat een voorspelling niet altijd uit komt. Een schrijver houdt ervan om de lezer op het verkeerde spoor te zetten. Zo blijft het boek spannend. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
 ///

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
 ///

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
 /// Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik - woorden van de week
 - teamopdrachten
 - punten en feedback

voorblick - woorden van de week
 - teamopdrachten

spel Brain Game naar keuze

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat er is gebeurd tijdens de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster.
 - De leerlingen kunnen een samenvatting van de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster schrijven.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 102 t/m 116
 - teamboekje, les 6-10
 - spiekbrieven 'voorspellen' en 'samenvatten'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staan al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat er is gebeurd tijdens de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster en een samenvatting schrijven van die eerste ontmoeting.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 7 hebben we gelezen dat Lampje het monster ontdekt heeft. Martha, Nick en Lennie hebben haar gevonden in de kamer van het monster en Lampje fluisterde: 'Sst, stil! Zachtjes nou, hij slaapt.' Dat is een spannend einde van het hoofdstuk! Voordat jullie straks gaan lezen gaan jullie voorspellen hoe de ontmoeting tussen Lampje en het monster is gegaan. Hierna maken jullie een samenvatting van deze ontmoeting. Tijdens het lezen let je dus op aanwijzingen die helpen om de voorspelling te controleren, maar ook plak je memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om een goede samenvatting te schrijven. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is."

- tip** *Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het samenvatten, bied ze dan per team een verhaalkaart aan en model het dan nogmaals.*

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Vul eerst de voorspelling in en ga dan lezen. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

- tijd** 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 102 t/m 116, memo's plakken op aanwijzingen.

- tijd** 10 minuten

- klaar** woorden van de week

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 115 en 116.

- tijd** 10 minuten

- klaar** woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

	5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.
tijd	<u>15 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede samenvatting te kunnen schrijven. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Bespreek ook de voorspellingen. Hadden de leerlingen verwacht dat de ontmoeting zo zou gaan? Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	
tip	<i>Deze les leent zich er goed voor om oorzaak-gevolg uit te leggen. Oorzaak: Lampje moet aan een lezende en schrijvend monster denken. Gevolg: Het monster begint te krijsen omdat hij denkt dat zij hem uitlacht. Oorzaak: Lampje is bang dat hij haar bijt, dus slaat ze hem met een boek. Gevolg: Het monster raakt bewusteloos. Oorzaak: Lampje weet niet hoe hij heet, dus ze noemt hem Vis. Gevolg: Het monster wordt boos en bijt Lampje in haar pols.</i>

AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 117 t/m 126
- toetsboekje, week 2 (les 9)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 117 t/m 126 en maken van de vragen. "Tijdens het lezen lees je aanwijzingen die jullie helpen om de karakterschets van Jozef en het monster aan te vullen. Plak hier memo's bij, zodat je deze aanwijzingen en informatie tijdens les 10 gemakkelijker kunt terugvinden."
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog."
Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen personages ontwikkelen voor het schrijven van een script.

1. Ophalen van kennis. "Lampje is een bijzonder boek. Welk genre zouden we kunnen toeschrijven aan dit boek?" **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** "Het boek Lampje valt onder jeugdliteratuur en we zouden kunnen zeggen dat het een sprookje is, een fantasieverhaal of een fabel."
2. Opdracht. "De komende weken gaan jullie zelf een fantasieverhaal schrijven. Maar niet zomaar een fantasieverhaal, een script. Wat is een script?" **GH. Geef tijd om na te denken, te**

overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten. “Een script is een uitgeschreven versie van de gesproken tekst in een film of serie. In een script wordt niet alleen beschreven wat er gezegd wordt, maar ook door wie en wanneer. Een script bevat ook aanwijzingen hóé iets gezegd moet worden. Dit klinkt best ingewikkeld, maar als jullie het stappenplan in het teamboekje goed volgen, dan hebben jullie tijdens les 20 het script helemaal uitgeschreven. Tijdens les 10 gaan jullie vier personages bedenken voor het script. Eén personage moet een fantasiewezen zijn, net zoals Edward in het boek. Jullie gaan niet alleen de uiterlijke kenmerken omschrijven, maar ook de karakters. Elk personage moet een doel hebben en de onderlinge relaties worden beschreven. Wat wordt er bedoeld met onderlinge relaties?” **DDU.** “Als je twee personages hebt is het als lezer of als kijker handig om te weten hoe ze elkaar kennen. De personages kunnen bijvoorbeeld vrienden zijn, broer en zus, of ze kennen elkaar helemaal niet, maar komen elkaar in het script voor het eerst tegen. Denk vandaag alvast na over de personages, dan kunnen jullie morgen - na het aanvullen van de karakterschetsen - gelijk met de schrijfpdracht beginnen.”

tijd 10 minuten
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik	- toets - voorbereiding op de schrijfpdracht - punten en feedback
voorblik	- schrijfpdracht - inleveren van teamwoordenboek - team van de week
spel	Brain Game naar keuze

Les 10

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen de karakterschetsen van Jozef en het monster aanvullen.
 - De leerlingen kunnen personages ontwikkelen voor het schrijven van een script.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 127 t/m 139
 - teamboekje, les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- toets
 - voorbereiding op schrijfopdracht
- vooruitblik**
- schrijfopdracht
 - inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
 - team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN VAN DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen de karakterschetsen van Jozef en het monster aanvullen en personages ontwikkelen voor het schrijven van een script.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 127 t/m 139.**
- 2. Uitleg.** "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, en we gaan ook aan de slag met de schrijfopdracht. Voordat jullie met de schrijfopdracht gaan beginnen, vullen jullie de karakterschetsen van Jozef en het monster aan. Maak eerst een plan van aanpak. Als het nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje de opdrachten nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."
- tijd** 40 minuten
- klaar** personages verder uitdiepen
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- 4. Presentatie van één personage.** "Jullie gaan nu als team één personage presenteren. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."
- tijd** 5 minuten
- 5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
- tijd** 10 minuten
- 6. Bespreken.** Bespreek de karakterschetsen van Jozef en het monster. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede schets te kunnen maken. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.
- tijd** 5 minuten
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

- 1. Woorden van de week.** "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig

GH
///

dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘Lampje’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

De lesdoelen van les 11-15:

'Lampje' - Annet Schaap Bladzijde 140 t/m 201	
Fictie: (avontuur/ spanning/ fantasie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen onderscheiden goed van kwaad (moreel besef).
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen relaties tussen woorden uit het woordcluster 'zee' inzichtelijk maken d.m.v. de studiewijzer 'hoort bij... want'. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen betekenissen van woorden verduidelijken d.m.v. een betekenisvolle zin.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen uitleggen waarom juffrouw Amalia zegt: 'Heel vriendelijk dat u het aanbiedt,' terwijl Martha haar helemaal niets aanbiedt. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat juffrouw Amalia bedoelt met: 'Er zijn nu eenmaal kwartjes en dubbeltjes.' - De leerlingen kunnen voorspellen waarom de titel van dit hoofdstuk Z.O.N. heet. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edwards vader bedoelt met: 'Je bent dus toch niet uit het goede hout gesneden.' - De leerlingen kunnen aangeven hoe Lampje komt aan de wijze woorden: 'Een beetje moed, voor de dag die komt.' - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'Geest over lichaam.' - De leerlingen kunnen een conclusie trekken uit de gedachten van Nick.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een openingsscène schrijven voor in het script.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 6-10 na en leg de teamboekjes 'Lampje' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Lampje' les 11-15* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'hoort bij... want' klaar*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 14).
- A4 of een computer met Word per team (les 15).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
11.	laks	142	<i>Lui, langzaam, gemakzuchtig, onverschillig.</i>
12.	de branding	168	<i>Het schuimend breken van de golven tegen het strand.</i>
13.	scharnier(ende)	176	<i>Voorwerp om twee voorwerpen draaibaar te verbinden: de scharnieren van een deur.</i>

Les 11

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen uitleggen waarom juffrouw Amalia zegt: 'Heel vriendelijk dat u het aanbiedt,' terwijl Martha haar helemaal niets aanbiedt.
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat juffrouw Amalia bedoelt met: 'Er zijn nu eenmaal kwartjes en dubbeltjes.'

Materialen: - 'Lampje', blz. 140 t/m 152
- teamboekje, les 11-15
- spiekbrieven 'voorspellen' en 'samenvatten'
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'hoort bij... want'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we verder gelezen in 'Lampje.' Ook hebben we verder gewerkt aan de teamopdrachten die gingen over de woorden van de week, het samenvatten van de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster en we hebben een karakterschets van het monster gemaakt. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over de avonturen van Lampje en het monster. Met de schrijfoopdracht gaan we verder werken aan het script. Overleg in je team aan welke samenwerkingvaardigheid jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 11-15."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, relaties tussen woorden uit het woordcluster 'zee' inzichtelijk maken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 11-15 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Deze woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je mogen de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...' Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom juffrouw Amalia zegt: 'Heel vriendelijk dat u het aanbiedt,' terwijl Martha haar helemaal niets aanbiedt en de leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat juffrouw Amalia bedoelt met: 'Er zijn nu eenmaal kwartjes en dubbeltjes.'

1. Leesdoel. "Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer vragen beantwoorden die bij de tekst horen. Vandaag lezen we dat juffrouw Amalia langs komt. Wat zou ze komen doen denken jullie?" **GH. Geef**

GH

tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.

2. Opdracht. “Voordat jullie de bladzijden gaan lezen, nemen jullie de taakbrief van les 11 tot en met 15 goed door. Tijdens het lezen plak je memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om de vragen te kunnen beantwoorden. Na het lezen bespreken jullie deze antwoorden, maar jullie kunnen er ook voor kiezen om eerst de opdrachten te maken die horen bij de woorden van de week. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is.”

3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.

tijd

5 minuten

4. Zelfstandig lezen: blz. 140 t/m 152, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen voor de samenvatting.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week

5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 150 t/m 152.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de overige opdrachten.

tijd

20 minuten

GH

7. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hadden gevonden om de vraag te kunnen beantwoorden. Vraag de teams of het om een opzoek- of om een nadenkvraag ging en stimuleer de discussie. Ga na of elke leerling de sarcasme van juffrouw Amalia begrijpt. Bespreek ook wat juffrouw Amalia bedoelt met ‘Er zijn nu eenmaal kwartjes en dubbeltjes.’ Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.

tip

Vraag aan de leerlingen of ze het met deze uitspraak eens zijn.

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH

1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

///

GH

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

///

terugblik

- samenwerkingvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 12

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen waarom de titel van dit hoofdstuk Z.O.N. heet.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edwards vader bedoelt met: 'Je bent dus toch niet uit het goede hout gesneden.'

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 156 t/m 169
 - teamboekje, les 11-15
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 11 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen waarom de titel van dit hoofdstuk Z.O.N. heet en in eigen woorden uitleggen wat Edwards vader bedoelt met: 'Je bent dus toch niet uit het goede hout gesneden.'

- 1. Uitleg.** "Bij les 11 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we beginnen met een nieuwe voorspelling. Het tweede hoofdstuk die jullie vandaag gaan lezen heet Z.O.N. Dat is best een gekke titel. Voor het lezen, maken jullie een voorspelling waarbij jullie uitleggen waarom jullie denken dat dit hoofdstuk zo heet. Net als bij les 11 gaan jullie tijdens het lezen memo's plakken op aanwijzingen die kunnen helpen om de voorspelling te controleren. Ook gaan jullie memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om antwoord te geven op de vraag. Doe nu eerst samen een voorspelling. De schrijver van de dag/week schrijft deze in het teamboekje. Begin hierna met lezen en memo's plakken."

- 2. Teamopdrachten. Plannen, voorspelling doen en uitvoeren van de overige opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen: blz. 156 t/m 169, memo's plakken op aanwijzingen om de voorspelling te controleren en om de vraag te kunnen beantwoorden.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 168 en 169.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

- 5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.**

tijd 15 minuten
GH 6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede voorspelling te kunnen doen. Bespreek ook of hun voorspelling (deels) is uitgekomen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Controleer of de leerlingen de uitdrukking 'Uit het goede hout gesneden zijn' begrepen hebben. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
 ///

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
 ///

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
 /// Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik - woorden van de week
 - teamopdrachten
 - punten en feedback

vooruitblik - woorden van de week
 - teamopdrachten

spel Brain Game naar keuze

Les 13

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen aangeven hoe Lampje komt aan de wijze woorden: 'Een beetje moed, voor de dag die komt.'
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'Geest over lichaam.'
 - De leerlingen kunnen een conclusie trekken uit de gedachten van Nick.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 170 t/m 178
 - teamboekje, les 11-15
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten met woorden van de week en voorspellen
- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten met voorspellen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staan al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen aangeven hoe Lampje komt aan de wijze woorden: 'Een beetje moed, voor de dag die komt.', in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'Geest over lichaam.' en kunnen een conclusie trekken uit de gedachten van Nick.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 11 en 12 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag werken jullie verder aan de strategie vraag & antwoord en verhelderen. Waarom is het belangrijk dat je stukken tekst verheldert?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.** "Als je stukken tekst in je eigen woorden uitlegt, laat je zien dat je het hebt begrepen. Vaak kun je het dan ook beter onthouden en eventueel uitleggen aan iemand anders. Vandaag gaan jullie weer vragen beantwoorden en de zin: 'Geest over lichaam.' verhelderen."

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte, zodat iedereen straks de antwoorden weet. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 170 t/m 178, memo's plakken op aanwijzingen om de vragen te kunnen beantwoorden.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 176 t/m 178.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

- 5. Teamopdrachten.** Uitvoeren van de overige opdrachten.

tijd	<u>15 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om de vragen te kunnen beantwoorden. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
///	

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfofopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 14

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 179 t/m 187
- toetsboekje, week 3 (les 14)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 179 t/m 187 en maken van de vragen.
tijd 20 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*
tip *Vraag de leerlingen een voorspelling te doen (GH): 'Waar rent Lampje heen?'*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een inleiding schrijven voor het script.

1. Ophalen van kennis. "Tijdens les 14 hebben we het al gehad over een script. Een script is een is een uitgeschreven versie van de gesproken tekst in een film of serie. In een script wordt niet alleen beschreven wat er gezegd wordt, maar ook door wie en wanneer. Een script bevat ook aanwijzingen hóé iets gezegd moet worden. We doen dus net alsof onze geschreven tekst straks een film of een serie wordt. Maar voordat de opnames gestart kunnen worden, moeten we weten waar het verhaal zich afspeelt en wat de beginsituatie is. Tijdens les 9 hebben jullie al personages bedacht."

GH	2. Opdracht. “Tijdens les 15 schrijven jullie de inleiding voor het script. Vandaag denken jullie alvast na over de beginsituatie. Waar speelt het verhaal zich af, in welke tijd en waar zijn jullie personages op dat moment mee bezig. Voor de eerste scène wil je graag dat de kijker gelijk geboeid is en dat ze niet weg willen zappen. Denk dus na over een interessante openingsscène. Je schrijft vervolgens een dialoog. Wie weet wat een dialoog is?” GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten. “Een dialoog is een gesprek tussen twee of meer mensen.”
tip	<i>Laat de leerlingen een voorbeeld van een script op het digibord zien. Bijvoorbeeld: https://ckvmbrouwer.webnode.nl/a1-theater/hoe-schrijf-je-een-script/</i>
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	teamopdrachten afmaken, inleiding opschrijven
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding op de schrijfoopdracht - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - schrijfoopdracht - inleveren van teamwoordenboek - team van de week
spel	Brain Game naar keuze

Les 15

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een openingsscène schrijven voor het script.

Materialen: - 'Lampje', blz. 188 t/m 201
- teamboekje, les 11-15
- A4 of een computer met Word per team

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik - schrijfopdracht
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN VAN DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een openingsscène schrijven voor het script.

1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 188 t/m 201.

2. Opdracht. "Vandaag hebben jullie de tijd om de teamopdrachten af te maken, en we gaan ook weer aan de slag met een schrijfopdracht. Jullie gaan de inleiding voor het script schrijven. Tijdens les 14 hebben jullie al nagedacht over de openingsscène van de film of serie. Jullie hebben als het goed is nagedacht over de locatie, de tijd waarin het verhaal zich afspeelt en wat de personages aan het doen zijn. Je wilt de kijker gelijk boeien, dus zorg voor een interessant verhaal. Door niet gelijk te veel te vertellen, houden jullie de kijker nieuwsgierig. Maak een goede taakverdeling om het binnen de tijd af te krijgen. **Geef de teams de tijd om het stappenplan door te nemen, te overleggen, de kladversie in te vullen in het teamboekje en de netversie te maken op een A4.**

tip *Laat de leerlingen het script op de computer schrijven in het Courier lettertype en laat ze de marges aanhouden zoals in het teamboekje (kladversie).*

tijd 30 minuten

klaar bedenken hoe de openingsscène nog interessanter kan worden

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

3. Presentatie van de inleiding. "Jullie gaan nu als team jullie inleiding voorlezen. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 5 minuten

/// **4. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") **voor de volgende week.**

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur."

Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

GH
///

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘Lampje’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 16-20

De lesdoelen van les 16-20:

'Lampje' - Annet Schaap Bladzijde 202 t/m 268	
Fictie: (avontuur/ spanning/ fantasie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen onderscheiden goed van kwaad (moreel besef).
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen het woord 'de aandeelhouder' opzoeken op wikikids.nl en de bijzonderheden noteren. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorspellen hoe het verhaal verder gaat. - De leerlingen kunnen de relaties tussen Lampje en Edward en hun vaders vergelijken en de overeenkomsten benoemen. - De leerlingen kunnen voorspellen hoe de ontmoeting tussen de zeemeermin en Edward zal verlopen. - De leerlingen kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde. - De leerlingen kunnen het sprookje van de Kleine Zeemeermin opzoeken en uitleggen op welke manier dit sprookje een inspiratiebron is geweest voor de schrijfster. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijfster bedoelt met de titel: 'Eef heeft een buitenkansje.'
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een plot schrijven in het script en een verrassend eind.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 16-20):

- Kijk de opdrachten van les 11-15 na en leg de teamboekjes 'Lampje' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Lampje' les 16-20* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' klaar.*
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 19).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
16.	de kat op het spek binden (uitdr.)	213	<i>Iemand zo sterk in de verleiding brengen dat hij die niet kan weerstaan.</i>
17.	snerven	225	<i>Een scherp en schril geluid.</i>
18.	de nis	232	<i>Ruimte tussen twee muren of uitsparing in een dikke muur.</i>

Les 16

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen voorspellen hoe het verhaal verder gaat.
- De leerlingen kunnen de relaties tussen Lampje en Edward en hun vaders vergelijken en de overeenkomsten benoemen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 202 t/m 216
- teamboekje, les 16-20
- spiekbrieven 'voorspellen' en 'vraag & antwoord'
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

GH **1. Terugblik.** "Vorige week hebben we verder gelezen in 'Lampje.' Tijdens les 15 hebben we gelezen dat Lampje naar de kermis is gegaan en hier allerlei gekke wezens ontmoet. In het boek noemt de schrijfster deze 'gedochten'. Dit is een ander woord voor een schrikwekkend wezen. Vroeger noemden ze deze wezens op de kermis ook wel 'freaks' en konden mensen komen kijken naar de 'freakshow.' Wat vinden jullie hiervan?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten. Zoek eventueel op internet 'Circusfreaks van vroeger' en leg uit dat mensen met een fysieke afwijking zo hun geld konden verdienen. Bespreek ook wat echt zou kunnen (vrouw met een baard, een man met dwerggroei, een Siamese tweeling) en wat niet (de zeemeermin).**

tip "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag lezen we verder over de avonturen van Lampje op de kermis. Er valt veel te voorspellen. Ook gaan jullie weer vragen beantwoorden over de tekst en gaan jullie deze week een samenvatting schrijven over wat er op de kermis gebeurde. Tijdens les 20 gaan jullie het script afmaken. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 16-20."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'De kat op het spek binden' betekent en kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij les 16-20 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het woordenboek. Jullie vullen een studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' in over het spreekwoord 'de kat op het spek binden'. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Jullie mogen hiervoor de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...'

Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt.

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen hoe het verhaal verder gaat en kunnen de relaties tussen Lampje en Edward en hun vaders vergelijken en de overeenkomsten benoemen.

1. Leesdoel. “Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer voorspellen hoe het verhaal verder zal gaan en vragen beantwoorden die bij de tekst horen. Tijdens de komende lessen gaan jullie een samenvatting schrijven over wat er op de kermis gebeurde.”

2. Opdracht. “Voordat jullie gaan lezen, doen jullie eerst een voorspelling. Denk er over na hoe het verhaal verder gaat en overleg met het team wat jullie antwoord wordt. Na het lezen gaan jullie deze voorspelling controleren. Tijdens het lezen plak je memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om de voorspelling te controleren, maar ook op aanwijzingen die kunnen helpen om de vraag te beantwoorden. Ook kunnen jullie alvast memo’s plakken op belangrijke informatie voor de samenvatting. Omdat er veel memo’s geplakt kunnen worden, is het handig om een goede taakverdeling te maken. Jullie kunnen er natuurlijk ook voor kiezen om eerst de opdrachten te maken die horen bij de woorden van de week. Schrijf de taakverdeling op in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte, zodat jullie straks allemaal de antwoorden weten. Maak nu eerst een voorspelling.”

tijp *Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van aanwijzingen voor de samenvatting, bied ze dan per team een verhaalkaart aan en model het dan nogmaals.*

3. Teamopdrachten. Voorspelling invullen en plannen van de opdrachten.

tijd 5 minuten

4. Zelfstandig lezen: blz. 202 t/m 216, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen voor de voorspelling, het antwoord op de vraag en de samenvatting.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 215 en 216.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

6. Teamopdrachten. Memo’s vergelijken met elkaar en uitvoeren van de overige opdrachten.

tijd 20 minuten

GH **7. Groep.** Laat de teams vertellen wat ze voorspeld hadden en of dit is uitgekomen. Bespreek ook wat de overeenkomsten zijn in de relatie tussen Lampje, Edward en hun vaders. Stimuleer de discussie tussen leerlingen of je van iemand kunt houden die zo onaardig doet. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH **1. Samenwerken.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH **2. Woordmuur.** Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 17

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen hoe de ontmoeting tussen de zeemeermin en Edward zal verlopen.
 - De leerlingen kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 217 t/m 227
 - teamboekje, les 16-20
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 16 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen hoe de ontmoeting tussen de zeemeermin en Edward zal verlopen en kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde.

- 1. Opdracht.** "Net als bij les 16, gaan jullie voor het lezen eerst weer een voorspelling doen. Na les 18 zullen jullie deze voorspelling kunnen controleren. Vandaag gaan jullie actief aan de slag met de samenvatting van wat er op de kermis gebeurt. Deze kunnen jullie tijdens les 18 verder aanvullen. Bespreek eerst met elkaar welke opdrachten jullie vandaag gaan maken en verdeel dan de taken."

- 2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 217 t/m 227, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen voor de samenvatting.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 226 en 227.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

- 5. Teamopdrachten. Memo's vergelijken met elkaar en de samenvatting schrijven.**

tijd 20 minuten

- GH** **6. Groep.** Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden en waarom zij dat belangrijke informatie vinden voor in de samenvatting. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

- GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
- ///
- GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
- ///
- terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback
- voorblik - woorden van de week
- teamopdrachten
- spel Brain Game naar keuze

Les 18

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde.
 - De leerlingen kunnen het sprookje van de Kleine Zeemeermin opzoeken en uitleggen op welke manier dit sprookje een inspiratiebron is geweest voor de schrijfster.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijfster bedoelt met de titel: 'Eef heeft een buitenkansje.'

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 228 t/m 242
 - teamboekje, les 16-20
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staan al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde, kunnen uitleggen op welke manier 'De kleine zeemeermin' een inspiratiebron is geweest en kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijfster bedoelt met de titel: 'Eef heeft een buitenkansje.'

GH

1. Opdracht. "Meneer Rozenhout is wel een hele aardige man. Hij geeft Lampje een aantal muntjes. Wat denken jullie dat er nu gaat gebeuren?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.** "Tijdens het lezen plak je weer memo's op belangrijke informatie die jullie kunnen helpen om de samenvatting te schrijven. Ook gaan jullie weer vragen beantwoorden over de tekst. Bespreek met elkaar welke opdrachten er gemaakt moeten worden en verdeel dan de taken."

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten en invullen van de voorspelling. "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

3. Zelfstandig lezen: 228 t/m 242, memo's plakken op antwoorden om de vragen te beantwoorden en mogelijke aanwijzingen voor de samenvatting.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 241 en 242.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

	5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren (les 16) en uitvoeren van de overige opdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke informatie ze bij de vragen hebben gevonden. Laat de teams benoemen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede samenvatting te kunnen schrijven. Laat de leerlingen ook hun voorspelling over de ontmoeting tussen de zeemeermin en Edward controleren. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfoopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 19

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 243 t/m 252
- toetsboekje, week 4 (les 19)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 243 t/m 252 en maken van de vragen.
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een plot schrijven in het script en een verrassend eind.

1. Ophalen van kennis. "Morgen beginnen we in deel 6 te lezen uit het boek 'Lampje.' Het heet 'Heldenhout'. Wat zou je schrijfster met deze titel kunnen bedoelen?" **DDU.**
2. Opdracht. "Tijdens les 20 gaan jullie het script afmaken. De vorige keer hebben jullie een openingsscène geschreven met een dialoog. Tijdens les 20 gaan jullie het script afronden en een eind schrijven met een verrassend plot. Wat is een plot?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.** "Een plot is een verrassende wending in het verhaal. Er gebeurt iets wat je totaal niet verwacht. Als jullie vandaag alvast nadenken over het plot, dan kunnen jullie tijdens les 20 gelijk beginnen met de opdracht."

tijd 10 minuten
klaar een extra scène schrijven
/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik - toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

vooruitblik - schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 20

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen samenvatten wat er op de kermis gebeurde.
 - De leerlingen kunnen een plot schrijven in het script en een verrassend eind.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 256 t/m 268
 - teamboekje, les 16-20

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- toets
 - voorbereiding op schrijfo opdracht
- vooruitblik**
- schrijfo opdracht
 - inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
 - team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN VAN DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een plot schrijven in het script en een verrassend eind.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 256 t/m 268.**
- 2. Uitleg.** "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken. Jullie maken de samenvatting af en gaan vervolgens verder met het script. Voordat jullie gaan beginnen, maken jullie een plan van aanpak. Als dat nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van de les presenteert ieder team zijn script aan de groep."
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje de opdrachten nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- tijd** 30 minuten
- klaar** een extra scène schrijven
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- 4. Presentatie van het script.** "Jullie gaan nu als team het script presenteren. Er is te weinig tijd om het hele script te presenteren, dus kies een deel waar jullie erg trots op zijn. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."
- tijd** 5 minuten
- 5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
- tijd** 10 minuten
- 6. Bespreken.** Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?") voor de volgende keer.
- Laat de teams hun samenvatting over de kermis voorlezen. Stimuleer de leerlingen om de belangrijkste onderdelen te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.**
- tijd** 10 minuten
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

- 1. Woorden van de week.** "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur."

Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

GH
///

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘Lampje’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 21-25

De lesdoelen van les 21-25:

'Lampje' - Annet Schaap Bladzijde 269 t/m 324	
Fictie: (avontuur/ spanning/ fantasie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen onderscheiden goed van kwaad (moreel besef).
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen het woord 'de adjudant' opzoeken en de bijzonderheden noteren. - De leerlingen kunnen bepalen of 'het breekijzer' en 'de koevoet' synoniemen zijn of niet. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de emoties van de hoofd- en bijpersonen in het hoofdstuk 'Bramentaart' onder woorden brengen. - De leerlingen kunnen een oplossing verzinnen voor de benarde situatie waar Edward, Lampje en Lennie zich in bevinden. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'heldenhout'. - De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt nadat Edward en Lampje uit het raam zijn gesprongen. - De leerlingen kunnen antwoord geven op de vraag waarom de zeemeermin haar zoon niet heeft meegenomen. - De leerlingen kunnen een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Spijkers'.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een betoog schrijven waarin ze uitleggen waarom er wel of geen freakshows bij kermissen of circussen mogen zijn.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 21-25):

- Kijk de opdrachten van les 16-20 na en leg de teamboekjes 'Lampje' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Lampje' les 21-25* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'mijn beroep is...' klaar.*
- Leg per team 1x de studiewijzer 'synoniemen' klaar.*
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 24).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
21.	de adjudant	269	<i>De persoonlijke assistent van een hooggeplaatst persoon, bijv. een hoge militaire bevelhebber, een bewindsman, een hogepriester of een staatshoofd.</i>
22.	het breekijzer	289	<i>Langwerpig stuk gereedschap gebruikt om zaken open te wrikken.</i>
23.	log	296	<i>Dik, lomp en traag.</i>

Les 21

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
- De leerlingen kunnen de emoties van de hoofd- en bijpersonen in het hoofdstuk 'Bramentaart' onder woorden brengen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 269 t/m 282
- teamboekje, les 21-25
- spiekbrieven 'verhelderen'
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'mijn beroep is...'
- per team 1x de studiewijzer 'synoniemen'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we verder gelezen in 'Lampje' en zijn we begonnen in deel 6: 'Heldenhout'. Deze week gaan we lezen wat er met deze titel bedoeld wordt. We hebben de afgelopen lessen verder gewerkt aan de teamopdrachten die gingen over de woorden van de week, het samenvatten van wat er op de kermis gebeurde en hebben we het verhaal vergeleken met het sprookje van de Kleine Zeemeermin. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag lezen we dat de admiraal thuis komt. Hoe zal hij reageren op de zwemkunsten van Edward? Waarom denken jullie dat?" **GH. Geef de teams tijd voor overleg, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten.** "Deze week gaan we het boek uitlezen. We gaan weer begrippen verhelderen en vragen beantwoorden. Ook gaan jullie zelf een nadenkvraag bedenken. Tijdens les 25 gaan jullie een betoog schrijven waarin jullie aangeven waarom er wel of geen freakshows te zien mogen zijn op een kermis of in een circus. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 21-25."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, de bijzonderheden van een 'adjutant' noteren, bepalen of 'het breekijzer' en 'de koevoet' synoniemen zijn of niet en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij les 21-25 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het woordenboek. Over het woord 'de adjutant' gaan jullie meer informatie zoeken en de bijzonderheden noteren op de studiewijzer 'mijn beroep is...'. Ook gaan jullie bepalen of de woorden 'breekijzer' en 'koevoet' synoniemen zijn. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Jullie mogen hiervoor de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en

die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt.”

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen de emoties van de hoofd- en bijpersonen in het hoofdstuk ‘Bramentaart’ onder woorden brengen.

- 1. Leesdoel.** “Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer begrippen en emoties verhelderen. In de hoofdstukken die jullie straks gaan lezen lopen de emoties hoog op. Toch voelen de hoofdpersonen en de bijpersonen in het verhaal zich allemaal anders. Welke emoties kunnen jullie bedenken? Probeer verder te denken dan alleen boos, blij of verdrietig.” **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten. Laat eventueel een lijst met emoties zien op het digibord.**
- 2. Opdracht.** “Tijdens het lezen plak je memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om straks de emoties van alle hoofd- en bijpersonen te kunnen verhelderen. Na het lezen vergelijken jullie de gevonden aanwijzingen met elkaar en samen met het team beslissen jullie wat jullie teamantwoorden worden. Jullie kunnen er ook voor kiezen om eerst de opdrachten te maken die horen bij de woorden van de week. Schrijf de taakverdeling op in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte, zodat jullie straks allemaal de antwoorden weten.”
- 3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.**
- tijd** 5 minuten
- 4. Zelfstandig lezen:** blz. 269 t/m 282, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen voor het verhelderen van de emoties.
- tijd** 10 minuten
- klaar** woorden van de week
- 5. Maatjeswerk:** memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 281 en 282.
- tijd** 10 minuten
- klaar** woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
- 6. Teamopdrachten. Memo’s vergelijken met elkaar en uitvoeren van de overige opdrachten.**
- tijd** 20 minuten
- GH** **7. Groep.** Laat de teams vertellen welke emoties de verschillende personages laten zien. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
- ///**

AFRONDING

- GH** **1. Samenwerken.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
- ///**
- GH** **2. Woordmuur.** Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
- ///**

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 22

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen een oplossing verzinnen voor de benarde situatie waar Edward, Lampje en Lennie zich in bevinden.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'heldenhout'.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 283 t/m 293
 - teamboekje, les 21-25
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 21 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een oplossing verzinnen voor de benarde situatie waar Edward, Lampje en Lennie zich in bevinden en kunnen in eigen woorden uitleggen wat Edward bedoelt met 'heldenhout'.

- GH**
- 1. Opdracht.** "Lampje, Edward en Lennie zitten nu wel in een hele benarde situatie. Waarom wil Lampje dat Lennie en Edward naar buiten gaan in plaats van naar boven?" **GH. Geef tijd om na te denken, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en waardeer een goede samenwerking met punten.** "Voordat jullie straks verder gaan lezen, proberen jullie te voorspellen hoe het verder zal gaan met Lampje, Edward en Lennie. Bespreek daarna met elkaar welke opdrachten jullie nog meer willen gaan maken vandaag en verdeel dan de taken."
- 2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten en invullen van de voorspelling.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."
- tijd** 5 minuten
- 3. Zelfstandig lezen: blz. 283 t/m 293, memo's plakken op aanwijzingen om de voorspelling te controleren en om de vraag te beantwoorden.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woorden van de week
- 4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 292 ten 293.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
- 5. Teamopdrachten. Memo's vergelijken met elkaar en uitvoeren van de overige opdrachten.**

tijd	<u>20 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke oplossing ze bedacht hadden voor de benarde situatie. Vraag of de voorspelling (deels) is uitgekomen. Laat de leerlingen ook vertellen wat Edward bedoelt met 'heldenhout'. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
///	
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 23

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt nadat Edward en Lampje uit het raam zijn gesprongen.
 - De leerlingen kunnen antwoord geven op de vraag waarom de zeemeermin haar zoon niet heeft meegenomen.
 - De leerlingen kunnen een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Spijkers'.

- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 294 t/m 305
 - teamboekje, les 21-25
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staan al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt nadat Edward en Lampje uit het raam zijn gesprongen, kunnen antwoord geven op de vraag waarom de zeemeermin haar zoon niet heeft meegenomen en kunnen zelf een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Spijkers'.

1. Opdracht. "Net als tijdens les 22 gaan jullie voor het lezen weer een voorspelling invullen. Onderbouw jullie voorspelling door het te bewijzen met aanwijzingen uit het boek, maar ook door zelf na te denken wat je over Edward en Lampje weet. Tijdens het lezen let je erop of je informatie leest over de moeder van Edward. Ook gaan jullie zelf een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Spijkers'. Kijk hiervoor goed op jullie spiekbrieven. Bespreek met elkaar welke opdrachten er gemaakt moeten worden en verdeel dan de taken."

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten en invullen van de voorspelling. "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

3. Zelfstandig lezen: 294 t/m 305, memo's plakken op informatie die helpen om de voorspelling te controleren of antwoord te geven op de vraag.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 304 en 305.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.

tijd 20 minuten

GH 6. Groep. Laat de teams vertellen of hun voorspelling (deels) is uitgekomen. Laat de teams benoemen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goed antwoord te kunnen geven op de vraag waarom Edwards moeder hem niet meenam. Laat de teams benoemen of deze vraag een opzoek- of een nadenkvraag is. Bespreek ook de nadenkvragen die de teams bedacht hebben en laat de andere teams antwoord geven op deze vragen. /// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren. ///

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten. ///

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik - toets
- introductie schrijfo opdracht

spel Brain Game naar keuze

Les 24

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Lampje', blz. 306 t/m 316
- toetsboekje, week 5 (les 24)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 306 t/m 316 en maken van de vragen.
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een betoog schrijven waarin ze uitleggen waarom er wel of geen freakshows bij kermissen of circussen mogen zijn.

1. Ophalen van kennis. "Morgen lezen we het boek uit. Hoe zal het met Lampje eindigen, denk je?" **DDU.**
DDU **2. Opdracht.** "Tijdens les 25 gaan jullie een betoog schrijven. Vandaag gaan jullie alvast de eerste twee stappen van het stappenplan uitvoeren. Jullie zoeken alvast op Wikikids op wat een betoog is en beslissen of jullie het eens of oneens zijn met de volgende stelling: 'Freakshows op kermissen en in circussen moeten kunnen'." **Geef tijd voor het opzoeken van informatie over het betoog en het overleggen over de stelling.**
tijd 10 minuten
klaar argumenten formuleren (stap 3)

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

vooruitblik

- schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 25

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen een betoog schrijven waarin ze uitleggen waarom er wel of geen freakshows bij kermissen of circussen mogen zijn.
 - De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.
- Materialen:**
- 'Lampje', blz. 317 t/m 324
 - teamboekje, les 21-25

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- toets
 - voorbereiding op schrijfo opdracht
- vooruitblik**
- schrijfo opdracht
 - inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
 - team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN VAN DE SCHRIJFO PDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een betoog schrijven waarin ze uitleggen waarom er wel of geen freakshows bij kermissen of circussen mogen zijn.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 317 t/m 324.**
- 2. Uitleg.** "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken. Ook gaan jullie het betoog schrijven. Voordat jullie gaan beginnen, lezen jullie het stappenplan door en maken jullie een plan van aanpak. Als dat nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van de les leest ieder team zijn betoog voor aan de groep."
- tip** *Besprek en oefen het gebruik van signaalwoorden.*
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje de opdrachten nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- tijd klaar ///** 30 minuten
een extra tegenargument bedenken
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
- 4. Presentatie van het verhaal.** "Jullie gaan nu als team het betoog voorlezen. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."
- tijd** 5 minuten
- 5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
- tijd** 10 minuten
- 6. Bespreken.** Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?") voor de volgende keer. Laat de teams benoemen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede samenvatting te kunnen schrijven. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Bespreek ook de karakterschetsen die de leerlingen bij de ministers gemaakt hebben.
- tijd klaar ///** 10 minuten
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

- GH**
///
- 1. Uitleg.** “Het boek is nu uit en nu kunnen we gaan kijken welke voorspellingen echt uit zijn gekomen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”
- 2. Opdracht.** “We gaan eerst kijken naar wie. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Hebben we het juist voorspeld?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plek. *Waar* speelt het verhaal zich af? We dachten dat (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**
- tip**
- Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*
- 3. Afronding.** “De afgelopen weken hebben we steeds gekeken naar onze voorspellingen en die hebben we vergeleken met het verhaal. Door dit aldoor te doen hebben we de lijn van het verhaal gevolgd en een samenvatting gemaakt van het verhaal.”

AFRONDING

- GH**
///
- 1. Woorden van de week.** “Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”
- 2. Terugblik.** “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”
- Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’**
- 3. Vooruitblik.** “De volgende keer lezen we in een nieuw boek.”

Antwoorden teamboekje
LES 1-25

LES 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Overmacht is een omstandigheid waar je niets aan kunt doen, waardoor je niet in staat bent te doen wat je moet doen.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Omstandigheid waar je niets aan kunt doen, waardoor je niet in staat bent te doen wat je moet doen.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Daar waar je niets aan kunt doen.</p>
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> De uitdrukking is helemaal opgeschreven. Het basiswoord klopt. De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. De tekening ziet er verzorgd uit. <p>Zich iets op de hals halen: zichzelf een last of een probleem bezorgen.</p>
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 1	Leg in eigen woorden uit wat de vader van Lampje bedoelt met: 'Maar een licht ben je niet, Lampje.'
Aanwijzingen	<ul style="list-style-type: none"> Lampje vindt onthouden moeilijk. - blz. 9 Als ze iets moet onthouden, vergeet ze het vaak, en wat ze wil vergeten onthoudt ze maar telkens. - blz. 10 Dit zegt haar vader altijd als ze iets vergeet of ergens over struikelt, meestal net met hete soep. - blz. 10 Niet vergeten. Maar ze vergeet het toch. - blz. 11

Opdracht 2	Leg in eigen woorden uit waarom sommige zinnen schuingedrukt staan in de tekst.
Aanwijzingen	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Loodgrijs wordt de hemel boven zee en <u>de zon</u> duikt onder. <i>Geen schemering vandaag, fluistert hij</i> (verwijswoord → de zon). <i>Ik ben weg.</i> - blz. 12 <i>Cadeautjes, Lampje. Kijk! Lieve <u>wind</u>, nijdige wind.</i> <i><u>De wind</u> geeft nog een laatste ruk aan haar mand. <u>Toe nou, geef nou hier.</u> Zo'n leuk mandje om mee te gooien, om heel ver weg te blazen, helemaal naar een ander land, of...</i> <i>Domoor, piepstem. Denk maar niet dat iemand je hoort. Ik blaas je stem weg, ik blaas jou weg, ik blaas je dwars doormidden. En alle lucifers die je afstrikt blaas ik uit, ha, makkie. (<u>De wind</u>)</i> <i><u>De wind</u> giert om haar heen. Hallo, hallo vriendin, ben je weer terug, kom je nu echt spelen?</i> <i>Kind kind vuurtorenkind</i> <i>Ben je zo sterk als de zee, als de wind?</i> <i><u>Het water</u> ligt bladstil in de baai, alsof het zich een beetje schaamt. <u>Golven?</u> Wij? Nee hoor.</i> <i>Storm? Fluistert <u>de wind</u> verschrikkelijk zachtjes. <u>Welnee, dat was ik niet.</u></i> <i>In haar hoofd hoort ze <u>haar moeder</u> zachtjes lachen. <u>Nee lieve kind, je bent niet dood.</u></i> <i>Ik was te laat, <u>mama</u>. <u>Ja lieve kind. Je was te laat.</u></i> <p>De schuine stukken tekst verwijzen naar de gedachten van Lampje, die de gedachten koppelt aan de zon, de zee of de wind. En aan haar (overleden) moeder.</p>
Opdracht 3	Leg in eigen woorden uit wat er bedoeld wordt met: 'Geen tweebeenen in ons water!'
Aanwijzingen	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koude lichamen met zwiepend groen haar komen onder haar zwemmen. Ze kunnen praten: 'Ach gut, een kalfje, een verdrongen kalfje...' - blz. 21 Aan het begin van het boek verwijst de schrijfster naar de kleine zeemeermin van Hans Christian Andersen. - blz. 5

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 4 (voor het lezen van blz. 22)	Voorspel wat de reactie van de vader van Lampje gaat zijn als hij ontdekt dat Lampje geen lucifers heeft. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ze moet heel voorzichtig zijn, hij mag niet uitgaan voor het licht aan is, want dan... Scheepswrakken en een boze vader. Wat erger zou zijn, weet ze niet. - blz. 10 Nee, de schuld van dat verschrikkelijke kind. - blz. 19 Alsjeblieft, val niet in zee, kom heelhuids thuis. Alsjeblieft.. - blz. 19 (<i>Dit is in tegenstrijd met de boosheid</i>). Laat dat kind maar wegblazen, dan verschrikkelijke kind. - blz. 19 Daarbinnen zit haar vader, loopt hij waarschijnlijk boze rondjes, ze ziet precies voor zich hoe hij kijkt, hoe boos hij is op haar... - blz. 19 Haar vader zal vast wel verdrietig zijn, maar dat was hij toch al. - blz. 21

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 5	Leg in eigen woorden uit wat de vader van Lampje bedoelt met: 'Schuld is een rot ei dat heen en weer gegooid wordt, verder en verder.'
Aanwijzingen	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Daar moet iemand de schuld van krijgen, dat weet hij best. - blz. 27 Niemand wil het vangen, niemand wil de smurrie over zich heen krijgen. - blz. 27

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 6 (voor het lezen van blz. 33)	Voorspel wat de sheriff, zijn hulpjes en de schooljuffrouw komen doen. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> • De vuurtorenwachter. Natuurlijk. Dáár moet het ei heen. Hij ziet het al aan komen vliegen, het barst bijna uit elkaar. Hij kan de viezigheid al ruiken. - blz. 28 • Lampje kijkt naar de woorden op het papier. Ze ziet hier en daar een E, dat is de letter van haar naam. → Ze kan niet lezen. Niet naar school geweest? - blz. 30 • Lampje weet wie ze is: de juffrouw van school, waar ze heel even naartoe is gegaan. - blz. 32

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 7	Vergelijk de samenvatting van het Onderzoekersteam met jullie eigen aanwijzingen en geef tips aan het Onderzoekersteam.
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> <i>Voorbeelden om de samenvatting aan te vullen:</i> Er mist een reden: Waarom is Lampje degene die de lamp in de vuurtoren aandoet? → Haar vader heeft maar een half been. Er mist een belangrijke gebeurtenis → De vader van Lampje is boos op haar omdat ze lucifers vergeten is te kopen. Er mist een belangrijke gebeurtenis → Er is een schip tegen de rotsen geslagen omdat de lamp niet aan was. Er wordt een detail genoemd die niet belangrijk is voor de samenvatting → mevrouw Rozenhout wil de lucifers niet 'opschrijven'. De reden voor de uithuisplaatsing klopt niet/wordt niet genoemd → De vader van Lampje slaat haar met een stok.	

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De indeling van de brief klopt. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het formuleren van de zinnen. • De toon is zakelijk. • Details en meningen zijn achterwege gelaten. • Het is duidelijk wat er van de ontvanger wordt verwacht. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De indeling van de brief klopt. • De toon is zakelijk. • Het is duidelijk wat er van de ontvanger wordt verwacht. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De indeling van de brief klopt. • De toon is zakelijk. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Ondoordringbaar is waar niets of niemand doorheen kan komen.
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: Waar niets of niemand doorheen kan komen.
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: Niets doorheen.
Opdracht 2	Wikikids (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> Hugo de Jonge: Hij kwam in het nieuws omdat hij tijdens de bordesscene hele opvallende witte schoenen aanhad. Sommige mensen vonden dat respectloos, omdat hij daarmee de aandacht naar zich toe trok. Bordesscene: Dat is als het nieuwe kabinet zich met de koning laat fotograferen op de trappen voor het paleis. Het bordes: Verhoogd platform dat bereikbaar is via een aantal treden en toegang geeft tot een gebouw.
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 1 (voor het lezen van blz. 74)	Voorspel hoe de eerste dagen van Lampje in het Zwarte Huis zullen zijn. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: - Lampje is bang. - blz. 66 en 69 - Martha doet onvriendelijk. - blz. 61 en 69 - De sfeer is ongemakkelijk (niemand zegt iets) - blz. 71 en 72 - Ze krijgt vies eten - blz. 71, 72 en 73 - Lampje moet huilen. - blz. 72 - Later doet Martha vriendelijker. - blz. 73 Alles wijst erop dat Lampje zich niet op haar gemak voelt en ze thuis mist. De eerste dagen zullen waarschijnlijk niet gemakkelijk zijn.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 2	Lees bladzijde 77 t/m 79. Waarom zegt Martha dat de kamer op slot zit en de sleutel weg is?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: - Er zit echt een monster in de torenkamer. - blz. 76 - Martha weet dit waarschijnlijk en wil haar beschermen. - eigen conclusie - Lampje denkt ook dat Martha liegt (ze draait zich om). - blz. 78 - Martha zegt nog een keer: ‘Zet het uit je hoofd.’, terwijl Lampje al over iets anders is begonnen. - blz. 78

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 3	Maak een karakterschets van Jozef. Vul deze aan als je meer informatie over hem leest.
Aanwijzingen	<ul style="list-style-type: none"> Jozef had een band met het monster (‘Je bent geen monster, jongen.’ en ‘Hij praatte er zelfs met een soort warmte over.’). - blz. 82 Jozef is overleden, waarschijnlijk aan een hartstilstand. - blz. 86, 87 en 88 Martha denkt dat het monster Jozef vermoord heeft. - blz. 82, 83 en 88 Jozef moedigde het monster altijd aan. blz. - 86 en 87 Jozef deed alles. Wist alles. Voerde hem, verzorgde hem, hield hem daarboven. - blz. 118 Jozef was rustig en kalm en wist precies wat hij nodig heeft. - blz. 138

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 4 (voor het lezen van blz. 85)	Voorspel wat het verhaal achter het monster zou kunnen zijn. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: - Hij heeft honger. - blz. 76 - Martha weet dat ze het erger maakt door niet naar het monster te gaan, ze maakt hem bozer en dus gevaarlijker. - blz. 79 - Als het monster doodgaat, kan Martha niet meer werken en wonen in het Zwarte Huis. - blz. 79 - Hij is het gewend om alleen te zijn. - blz. 81 - Hij heeft honger, dorst en is bang dat ze hem vergeten zijn. - blz. 82 - Hij heeft scherpe tanden en bijt in Martha’s kuit. - blz. 84

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 5	Maak een karakterschets van het monster. Vul deze aan als je meer informatie over hem leest.
Aanwijzingen	<ul style="list-style-type: none"> Hij vindt zichzelf waardeloos. - blz. 85 Hij mag niet onder het water (denkt dat hij dan verdrinkt). - blz. 85 en blz. 130 Hij heeft een deken over Jozefs lichaam gelegd (zorgzaam?). - blz. 87 Hij sist, gilt en bijt als hij zich bedreigd voelt. - blz. 88 Hij wil graag leren lopen, op een schip staan en zeebenen krijgen. - blz. 88 Het monster in zijn hoofd wil anderen aanvallen en verscheuren. - blz. 104 Hij heeft zo’n honger en dorst dat hij niet meer rechtop kan zitten. - blz. 104 Zijn vader doet onaardig tegen hem. - blz. 86, 87 en 107 Het is een soort jongetje, met een iets te groot hoofd. Zijn gezicht is grijs en schilferig en zijn warrige haar lijkt groen. Zijn benen zijn samengegroeid tot een donkere staart. Als een vis. - blz. 108 Hij heeft ogen zonder oogwit. - blz. 109 Hij heet Edward Robert George Evans. - blz. 120 Meneer de Admiraal is zijn vader. - blz. 120 Edward noemt zijn staart een vergroeiing en denkt dat hij er overheen kan groeien. - blz. 130

	<ul style="list-style-type: none"> • Hij is heel licht en zijn staart voelt koel en zacht zoals het vel van een kikker. - blz. 132 • Als Edward in bad gaat veranderen zijn ogen van kleur (van zwart naar goud). Het goud stroomt dan uit zijn ogen. - blz. 133 • Hij is veel zwaarder als hij weer uit bad moet komen. - blz. 134 • Zijn staart is duidelijk een staart. - blz. 135 • Een dun wit litteken kronkelt eroverheen. - blz. 135 • Edward oefent op de loopbrug om ooit te kunnen lopen, maar erg goed gaat dit niet. - blz. 138 • Edward vindt dat hij de baas is, omdat het huis van zijn vader is. - blz. 139
--	---

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 6 (voor het lezen van blz. 102)	Voorspel wat er is gebeurd tijdens de eerste ontmoeting tussen Lampje en het monster. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: - Martha is bang dat het monster Lampje te pakken heeft gekregen. - blz. 95 en 99 - Lampje zegt: 'Sst, stil! Zachtjes nou. Hij slaapt.' - blz. 99

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 7	Vat de ontmoeting tussen Lampje en het monster samen ('De ontmoeting').
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Een voorbeeld: Lampje (wie) wil graag de zee en de vuurtoren zien, dus gaat ze naar de torenkamer in het Zwarte Huis (waar). Toen ze zag en hoorde dat de torenkamer leeg was is ze op de vensterbank gaan zitten (gebeurtenis). Dan ziet ze iets onder het bed bewegen (probleem). Ze durft niet te bewegen. 'Monsters bestaan niet!' fluistert ze hardop. Het ding onder het bed begint te lachen en te sissen. Een hele tijd gebeurt er niets. Lampje kijkt om zich heen en ziet veel boeken. Ze moet giechelen om het idee van een monster dat schrijft en leest (gebeurtenis). Dan begint het monster te krijsen, hij denkt dat Lampje hem uitlacht. Lampje komt van de vensterbank af en zoekt iets om zich mee te verdedigen. Ze pakt een boek en als het monstertje onder het bed vandaan kruipt slaat ze met het boek op zijn hoofd (oplossing). Hij beweegt niet meer en even is ze bang dat hij dood is (probleem). Lampje krijgt medelijden met hem. Ze ziet een klein jongetje met een iets te groot hoofd dat uitgedroogd is. Ze besluit hem water te geven (oplossing). Na een tijdje hapt hij om meer water. Zijn vingers pakken de hare en hij valt in slaap (gebeurtenis).	

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het verzinnen van de personages. • De uiterlijke kenmerken worden duidelijk beschreven. • De karakters worden duidelijk beschreven. • De personages verschillen genoeg van elkaar. • Elk personage heeft een doel. • De onderlinge relaties worden duidelijk omschreven. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De uiterlijke kenmerken of karakters worden duidelijk beschreven. • Elk personage heeft een doel. • De onderlinge relaties worden duidelijk omschreven. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De uiterlijke kenmerken worden duidelijk beschreven. • De karakters worden duidelijk beschreven. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Als je laks bent, dan ben je langzaam en lui en maakt het je allemaal niet zoveel uit.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Dat je lui, langzaam, gemakzuchtig en onverschillig bent.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Lui/langzaam/gemakzuchtig/onverschillig</p>
Opdracht 2	Hoort bij... want (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> Het basiswoord (woordcluster) is helemaal opgeschreven. De deelwoorden zijn juist geschreven en hebben een relatie met het woordcluster. De relaties worden duidelijk uitgelegd. De studiewijzer ziet er verzorgd uit. <p>Voorbeelden: de branding, eb, vloed, golven, strand, zeedieren, enz.</p>
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
Opdracht 4	Per teamwoordbon
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord)
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord)
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis)

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 1	Lees bladzijde 144 t/m 149. Waarom zegt juffrouw Amalia: 'Heel vriendelijk dat u het aanbiedt,' terwijl Martha haar helemaal niets aanbiedt?
Antwoord	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Martha zegt: 'Koffie. Ik ga koffiezetten.' - blz. 147 (Ze vraagt niet of juffrouw Amalia dit wil. Ze zet het waarschijnlijk voor zichzelf, omdat ze gestrest is door juffrouw Amalia.) - Martha wil dat juffrouw Amalia weggaat: 'Martha mompelt iets dat niet erg op 'Goedemiddag' lijkt'. - blz. 147

	- Juffrouw Amalia vindt Martha waarschijnlijk erg ongestuurd. Haar reactie ('Heel vriendelijk dat u het aanbiedt') is sarcastisch bedoeld.
--	--

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 2	Leg in eigen woorden uit wat juffrouw Amalia bedoelt met: 'Er zijn nu eenmaal kwartjes en dubbeltjes.'
Aanwijzingen	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> Juffrouw Amalia zegt: 'Je hebt natuurlijk maar even in de klas gezeten. Maar lang genoeg om te zien dat dat niet erg aan je besteed was'. Ze bedoelt hiermee dat Lampje niet erg slim is. - blz. 148 Ook zegt ze: 'Leren is niet voor ieder kind. Dat is nou eenmaal zo.' - blz. 148 Juffrouw Amalia lacht Lampje uit als ze zegt dat iemand haar gaat leren lezen. - blz. 148 Dan zegt ze nog: 'Een dubbeltje moet niet proberen een kwartje te worden, zo iets draait alleen maar uit op een teleurstelling.' Dit is figuurlijk taalgebruik. Het betekent dat als je arm of dom geboren bent, dit nooit zal veranderen. - blz. 148

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 3 (voor het lezen van blz. 158)	Voorspel waarom de titel van dit hoofdstuk Z.O.N. heet. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> - De letters staan niet uit elkaar, maar los in kapitalen met puntjes ertussen. Alsof er wordt gespeeld. - eigen conclusie - Edward zegt: 'Zal ik je niet even leren lezen?' - blz. 136 - Lampje denkt: 'Ze kunnen vast wel iemand anders vinden.. Iemand die keurig kan lezen en schrijven, niet zo'n domkop als zij.' blz. 140 - Lampje zegt: 'Er is hier anders iemand in huis die me dat wel wil leren. Lezen en zo, en schrijven.' - blz. 148

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 4	Leg in eigen woorden uit wat de vader van Edward bedoelt met: 'Je bent dus toch niet uit het goede hout gesneden.'
Aanwijzingen	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> Edwards vader zegt: 'Een beetje vooruitgang. Dat is toch wel het minste wat een vader kan verwachten van zijn zoon.' - blz. 169 'Hoe zijn vader gekeken had. Niet eens boos. Was het maar boos.' → Teleurstelling? - blz. 169 Dan zegt zijn vader nog: 'God, jongen, neem toch niet alles zo letterlijk.' Dit is dus figuurlijk taalgebruik. Het betekent dat je ergens geschikt voor bent (of in dit geval niet geschikt zijn). - blz. 169

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 5	Lees bladzijde 170 t/m 172. Lampje zegt tegen Edward: 'Een beetje moed, voor de dag die komt.' Hoe komt ze aan deze wijze woorden?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> - Als Lampje net in het Zwarte Huis is gearriveerd moedigt Martha haar aan om iets te eten (nadat Lampje moest huilen. Ze zegt: 'Eet wat kind. Een beetje moed voor de dag die komt.' - blz. 73 - Lampje ziet dit als dezelfde situatie. Ze ziet dat Edward gefrustreerd (misschien wel verdrietig) is dat hij vast zat in zijn tuigje. Ze wil hem aanmoedigen om iets te eten. - blz. 171

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 6	Leg in eigen woorden uit wat Edward bedoelt met: ‘Geest over lichaam.’
Aanwijzingen	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> Edward is aan het opscheppen hoe sterk zijn vader is: ‘Een ander zou zijn doodgegaan. Maar hij niet. Als je maar sterk genoeg bent, kan dat.’ - blz. 173 Betekenis ‘geest boven lichaam’: Als je sterk bent in je hoofd, dan kan je lichaam alles aan. - eigen conclusie.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 7	Lees bladzijde 177. Welke conclusie kunnen jullie trekken uit de gedachten van Nick?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> - ‘Misschien omdat ze (Lampje) de dochter van haar moeder is. Hij had aan jaren niet meer aan haar gedacht. Hij zag het meteen toen ze het hek binnenkwam. Ze lijkt op d’r.’ (Conclusie: Hij kent de moeder van Lampje.) - blz. 177 - Achter het timmerhuisje ... ligt een roeibootje. Op zijn kop, maar je kunt wel lezen dat het Emilia heet.’ (Hij kent de moeder van Lampje zo goed, dat hij ooit een bootje voor haar getimmerd heeft. Ze betekende vast veel voor hem.) - blz. 177 - ‘Eigenlijk heet ze (Lampje) Emilia. Maar dat was ook haar moeders naam geweest.’ - blz. 10

Antwoorden bij de schrijfopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. Elk teamlid had evenveel aandeel in het verzinnen van de openingsscène en het dialoog. De locatie wordt duidelijk beschreven. Het is duidelijk in welke tijd het dialoog wordt afgespeeld. Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. De emoties worden duidelijk omschreven. Omgevingsgeluiden worden beschreven. Alles is in de tegenwoordige tijd geschreven. De zinnen zijn kort en bondig. Er wordt nog niet te veel van het verhaal verklapt. Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. Elk teamlid had evenveel aandeel in het verzinnen van de openingsscène en het dialoog. De locatie wordt duidelijk beschreven. Het is duidelijk in welke tijd het dialoog wordt afgespeeld. Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. De emoties worden duidelijk omschreven. Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. De locatie wordt beschreven. Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Snerpen is een scherp en schrill geluid maken.
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: Een scherp en schrill geluid.
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: Scherp geluid.
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> De uitdrukking is helemaal opgeschreven. Het basiswoord klopt. De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. De tekening ziet er verzorgd uit. De kat op het spek binden: Iemand zo sterk in de verleiding brengen dat hij die niet kan weerstaan.
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 1 (voor het lezen van blz. 202)	Voorspel hoe het verhaal verder gaat. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: - Lampje ontdekt dat Vis (Edward) wel heel erg op de zeemeermin lijkt. - blz. 201 - Lampje wil dit vast aan Edward laten zien (eigen conclusie). Ze is al eerder met hem naar buiten geweest en snapt niet waarom dit niet mag van Martha. - blz. 180-184.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 2	Vergelijk de relaties tussen Lampje en Edward met hun vaders en benoem de overeenkomsten.
Antwoord	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <p>Augustus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vindt Lampje dom. - blz. 10 - Is vaak boos, erg opvliegend, impulsief. - blz. 10, 27, 39 - Heeft spijt van zijn daden. - blz. 156 en 157 - Vindt zichzelf een stumper, verliezer en een mislukkeling. - blz. 156 - Mist zijn vrouw. - blz. 156 (en 247) <p>De admiraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schaamt zich voor zijn zoon. - blz. 169 - Hangt stoere verhalen op. - blz. 173 - Is altijd druk. - blz. 203, 204 - Is veel weg. - blz. 203, 204 <p>Overeenkomsten tussen de beide vaders:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het zijn beide starre en wat bozige mannen. - Ze zijn beide teleurgesteld over hun kind. <p>Overeenkomsten: Beide missen ze een moeder en willen dolgraag goed contact met hun vader, ook zal zijn deze vaders niet erg lief voor Lampje en Edward.</p>

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 3 (voor het lezen van blz. 217)	Voorspel hoe de eerste ontmoeting tussen de zeemeermin en Edward zal verlopen. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lampje ziet de ogen van Vis, dezelfde vorm, dezelfde kleur (geschilderd op een doek). - blz. 197 - Vis zou hier zo tussen passen, denkt Lampje. - blz. 199 - De zeemeermin kijkt Lampje woedend aan (met precies dezelfde ogen als Vis). - blz. 201 - Edward vindt dat hij móét oefenen (geen tijd om naar de kermis te gaan?) - blz. 202, 204 - Hij heeft gedroomd over zijn moeder. - blz. 206 en 208 - Lampje is vergeten een kwartje mee te nemen. - blz. 216

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 4	Maak een samenvatting over wat er op de kermis gebeurde.
<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Een voorbeeld:</p> <p>Lampje heeft Edward (wie) in het karretje meegenomen naar de kermis (waar). Ze is vergeten een kwartje mee te nemen en mag de tent niet in (probleem). Dan botst Lampje tegen meneer Rozenhout aan, die met zijn vrouw ook op de kermis is (wie). Mevrouw Rozenhout wordt boos, omdat ze denkt dat Lampje plezier maakt op de kermis, terwijl ze hen nog geld verschuldigd is. Ze wil weten wat er onder de deken op het karretje ligt. Ze steekt haar hand uit en dan begint Edward te grommen. Mevrouw Rozenhout giert alles bij elkaar en beweert dat 'het monster' haar gebeten heeft (gebeurtenis). Mensen komen op hen afgestormd. Meneer Rozenhout redt hen door ze snel een andere kant op te trekken. Hij biedt zijn excuses aan voor zijn vrouw en geeft Lampje wat geld. Nu kunnen ze toch de tent naar binnen (oplossing).</p> <p>Ze vinden de zeemeermin en Edward en de zeemeermin kijken elkaar aan. De dwerg staat plotseling achter hen en heeft Edward al gezien. Hij is erg aardig. Dan steekt hij zijn hand in het water en de zeemeermin pakt de hand van de dwerg. Ze kan nu praten door de dwerg heen, met een diepe stem (gebeurtenis). De zeemeermin vertelt dat ze gevangen is genomen toen ze haar zus zocht, die is meegegaan met tweebeenen op een schip. Ze noemt Edward haar 'Neefje Nooitgezien.' Ze is dus inderdaad zijn tante. Dan staat Eef ineens achter hen. Hij wil Edward pakken en toevoegen aan zijn 'gedochten' op de kermis en gooit hem bij zijn tante in de bak (probleem). Dan rijst de zeemeermin op uit het water en grijpt Eef. Ze trekt hem tegen het glas (oplossing). Eef grijpt het mes in zijn laars en</p>	

steekt de zeemeermin. Het aquarium barst uit elkaar en de hele tent loopt onder water (gebeurtenis). De zeemeermin heeft het niet overleefd.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)

Opdracht 5	Vergelijk de relaties tussen Lampje en Edward met hun vaders en benoem de overeenkomsten.
Antwoord	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Het sprookje van de Kleine Zeemeermin door Hans Christian Andersen: De zeemeermin Ariël ziet een mooie prins op een schip en wordt op slag verliefd op hem. De zeeheks geeft haar in ruil voor een toverdrank die haar benen geeft, staat zij haar tong en daardoor haar mooie stem af aan de heks. De enige manier voor haar om haar benen te houden, is zorgen dat de prins van haar houdt en met haar trouwt. De zeeheks doet er alles aan om Ariëls plannen niet door de laten gaan, maar faalt hierin en sterft. Triton zwicht voor de hartenwens van zijn dochter; hij geeft Ariël opnieuw benen, en nu voor altijd, zodat Ariël, nu als echt mens, met Erik kan trouwen. Ze leefden nog lang en gelukkig.</p> <p><u>De zeemeermin uit Lampje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Is een zus van de zeemeermin die zich voegde bij de 'tweebenen' - blz. 232 - De zus van de zeemeermin was zwanger. - blz. 233 - Mensen hebben haar gevangen genomen toen ze op haar zus wachtte en nu is ze een bezienswaardigheid op de kermis. - blz. 233 <p><u>De manier waarop de schrijfster dit sprookje in het boek verwerkt heeft:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze noemt Edward 'Neefje Nooitgezien'. Het kind van de zeemeermin Ariël? En de admiraal is de prins? - blz. 234 en eigen conclusie. - De schrijfster kan een gevolg hebben geschreven van het verhaal van de Kleine Zeemeermin. Het verhaal speelt zich af ná het sprookje. - eigen conclusie.

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)

Opdracht 6	Leg in eigen woorden uit wat Eef bedoelt met: 'een buitenkansje.'
Aanwijzingen	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeelden van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onverwachte, voordelige mogelijkheid - VanDale.nl - 'Zijn vader had ooit verteld hoe hij deze (zeemeermin) ooit toevallig uit de baai had opgevisst. Een verse? Vangen? Eef moet er niet aan denken. Maar jammer genoeg komen monsters niet zomaar gratis zijn tent binnenrijden. Tot vandaag.' - blz. 237

Antwoorden bij de schrijfofdracht (max. 100 punten per opdracht)

100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het verzinnen van het plot. • Het eind (de oplossing) is verrassend. • Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. • De emoties worden duidelijk omschreven. • Alles is in de tegenwoordige tijd geschreven. • De zinnen zijn kort en bondig. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het verzinnen van het plot. • Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. • De emoties worden duidelijk omschreven. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Het is duidelijk wie wat zegt en op welke manier. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Log is dik, lomp en traag.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Dik, lomp en traag.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Dik/lomp/traag.</p>
Opdracht 2	Beroepen (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> Er is beschreven wat een adjudant is. Er is beschreven waar hij/zij werkt. Er is beschreven hoe het werkt. Er zijn bijzonderheden genoemd. <p>De adjudant is de persoonlijke assistent van een hooggeplaatst persoon, bijv. een hoge militaire bevelhebber, een bewindsman, een hogepriester of een staatshoofd.</p>
Opdracht 3	Synoniemen (100 punten in totaal)
	<p>Betekenis breekijzer: Stevige metalen stang, meestal voorzien van een gespleten eind, de koevoet, gebruikt om zaken open te breken.</p> <p>Betekenis koevoet: Gereedschap in de vorm van een gebogen ijzeren staaf met een uitsparing aan het uiteinde om iets los te wrikken.</p> <p>Een breekijzer en een koevoet zijn synoniemen. Discussiepunt: Het gespleten eind is de koevoet. Het heet zo omdat het lijkt op de poot van een koe.</p>
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 1	Verhelder de emoties van Edward, Lampje, de Admiraal, Lennie en Martha in het hoofdstuk 'Bramentaart'.
Aanwijzingen over Edward	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het lukt hem steeds bijna om de goede draai te maken. (hoopvol) - blz. 274 'Maar hij keek helemaal niet.' (teleurgesteld) - blz. 275 'Laat maar, fluistert Vis half onder water. (teleurgesteld) - blz. 275 'Ik denk dat hij het al gezien heeft.' (teleurgesteld en bang voor afwijzing) - blz. 276 Vis blijft achter zijn natte haren naar de rug van zijn vader staren. (onzeker) - blz. 277

	<ul style="list-style-type: none"> • 'Ik heb...' Vis begint een soort zin, maar maakt hem niet af. (bang voor afwijzing) - blz. 278 • 'Nee.' Vis schudt zijn hoofd en praat heel snel. 'Nee, echt niet, ik weer zeker dat ik het wel kan, op een dag, als ik blijf oefenen...' - (hoopvol) - blz. 280 • Ze schrikken allebei even erg, Lampje en Vis. (geschrokken) - blz. 280 • Dan draaien ze zich om naar Lennie en gillen even hard in zijn oor. (bang) - blz. 280
Aanwijzingen over Lampje	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Hij moet het zien!' (trots) - blz. 276 • Zou hij weten dat we hier staan? (onzeker) - blz. 277 • 'U zou hem moeten zien.' (trots) - blz. 278 • 'U moet hem zien. Hij is ontzettend snel als... als hij niet hoeft te lopen is hij dat wel, en hij kan salto's en ...' (trots) - blz. 278 • 'Uw schip?' (geschrokken) - blz. 279 • Terwijl Lampje naar adem hapt...' (bang) - blz. 279 • Ik moet hier weg. (bang) - blz. 279 • Ze schrikken allebei even erg, Lampje en Vis. (geschrokken) - blz. 280 • Dan draaien ze zich om naar Lennie en gillen even hard in zijn oor. (bang) - blz. 280
Aanwijzingen over de Admiraal	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Iets</i> door de stad zou hebben rondgezworven. <i>Iets</i> zou in de haven hebben gezwommen en keurige burgers hebben gebeten. Vreemd denk ik dan. Toch niet iets dat met mijn huis te maken heeft. Want met mijn zoon heb ik een afspraak. Hij blijft boven op zijn kamer ... en leert daar lopen. (verbaasd en teleurgesteld) - blz. 277 • 'Wie ben jij en waar bemoei jij je in vredesnaam mee?' (boos en geïrriteerd) - blz. 278 • 'Ben jij daar de dochter van? Van die man die me een heel schip heeft gekost?' (boos en verontwaardigd) - blz. 278 • 'Dacht jij dat ik die vader van jou daar nog langer wil hebben, in die vuurtoren? Wat denk je dat daar bij mij aan boord voor straf op staat, op dronkenschap en nalatigheid?' (boos) - blz. 279 • 'Ach, lopen,' zucht de Admiraal. 'Dat heb ik al lang uit mijn hoofd gezet.' (teleurgesteld) - blz. 280 • 'Adjutant,' bijt de Admiraal. 'Laat die taart staan en doe wat ik je gevraagd heb.' (zelfverzekerd) - blz. 281 • De Admiraal zucht. Toch drama. (geïrriteerd) - blz. 281 • De Admiraal kan roepen wat hij wil, maar de dieren blijven waar ze zijn. (gefrustreerd) - blz. 281 • De Admiraal vloekt en Flint ook. (boos) - blz. 282
Aanwijzingen over Lennie	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kijkt van de één naar de ander. Twee kanten tegelijk op rennen gaat niet. (verward) - blz. 280 • En dan zegt Lennie een woord. Het enige woord uit zijn hele leven. (zelfverzekerd?) - blz. 281
Aanwijzingen over Martha	<p>Ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p>Voorbeeld van aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als Lampje aanstalten maakt om naar binnen te gaan, schudt ze langzaam haar hoofd. (onzeker, zenuwachtig) - blz. 276 • 'Dank u wel, meneer.' (onderdanig) - blz. 276 • Naast hem zet Martha haastig de taart op tafel. 'Dit is eh... Het meisje dat me helpt, ze komt van de vuurtoren, ze hier, eh... omdat ...' (zenuwachtig) - blz. 278 • Zo trots is ze nog nooit op haar zoon geweest. (trots) - blz. 282 • Martha zet langzaam het blad met kopjes op tafel. 'Zo,' zegt ze. 'Nou. Dan ben ik ook weg.' Langs de nog steeds grommende honden loopt ze de kamer uit. Ze doen haar niks. (zelfverzekerd) - blz. 282

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 2 (voor het lezen van blz. 283)	Edward, Lampje en Lennie bevinden zich in een benarde situatie. Wat zou een oplossing kunnen zijn?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> • Ze gaan naar buiten, dit wil Lampje. - blz. 281 Dan zou ze hulp kunnen vragen. • Ze gaan naar boven, dit wil Edward. - blz. 281 Dan zitten ze vast en moeten ze misschien naar de kermis, naar Eef.

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 3	Leg in eigen woorden uit wat Edward bedoelt met 'Heldenhout'.
Aanwijzingen	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeelden van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> • Edwards vader zei al eerder dat hij 'niet uit het goede hout gesneden was.' en dat hij dat niet letterlijk moest nemen. - blz. 169 • Edward gebruikt deze uitdrukking nu om Lampje aan te moedigen: hij vindt haar dapper. - eigen conclusie, blz. 293

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 4 (voor het lezen van blz. 294)	Wat gebeurt er nadat Lampje en Edward uit het raam zijn gesprongen?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> • Er lag een bootje achter het timmerhuisje waar Nick altijd aan het werk is. Emilia heet het bootje. - blz. 177 • Edward kan goed zwemmen. - blz. 256 en 274 • Lampje heeft vast niet op zwemles gezeten, want ze is ook niet naar school geweest. Kan ze wel zwemmen? Zal Edward haar redden? - eigen conclusie

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 5	Leg uit wat het antwoord is op de vraag: 'Waarom had ze haar zoon niet meegenomen?'
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. <ul style="list-style-type: none"> • Lennie weet het. Als enige. Hij wilde zich verstoppen in de torenkamer, waar de zeemeermin bezig was uit het raam te klimmen. Toen de deur openging schrok ze zo erg dat ze Edward losliet en haar evenwicht verloor. Ze viel achterover, de zee in. - blz. 297

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 6	Bedenk een nadenkvraag bij het hoofdstuk 'Spijkers'.
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. <ul style="list-style-type: none"> - De vraag is niet te makkelijk, maar ook niet te moeilijk. - De vraag is relevant bij de tekst. - Het antwoord is niet (of maar voor een klein deel) in de tekst te vinden. - Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het bedenken van de argumenten. • Elk teamlid legde zijn/haar idee uit. • Elk teamlid stelde vragen om de argumenten te verduidelijken. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling.

	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • De argumenten zijn juist en gaan over de stelling. • Het tegenargument is relevant. • Het tegenargument wordt sterk weerlegd. • In de inleiding wordt aangegeven of de leerlingen het eens of oneens met de stelling zijn. • Ieder argument heeft een eigen alinea. • In de conclusie staat een korte samenvatting, en er worden geen nieuwe argumenten benoemd. • Er is gebruik gemaakt van signaalwoorden. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling. • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • Het tegenargument is redelijk relevant. • Het tegenargument wordt weerlegd. • In de inleiding wordt aangegeven of de leerlingen het eens of oneens met de stelling zijn. • Ieder argument heeft een eigen alinea. • In de conclusie staat een korte samenvatting, en er worden geen nieuwe argumenten benoemd. • Er is gebruik gemaakt van een paar signaalwoorden. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling. • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • Het betoog is ingedeeld in alinea's. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

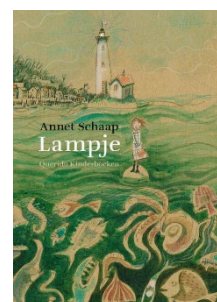

Antwoorden toetsen
LES 1-25

ANTWOORDEN TOETS LES 4

'Lampje' – Annet Schaap

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

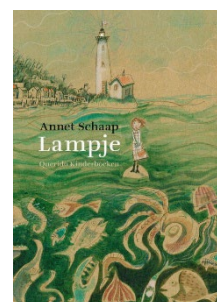

BL	1	C
	2	B
	3	D
	4	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld: Ze zegt dit omdat Lampje denkt dat er een monster in het huis leeft en ze bang is dat hij haar opeet.
	5	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld: Het Zwarte Huis/Lampje is bang.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	C
	10	A

ANTWOORDEN TOETS LES 9

'Lampje' – Annet Schaap

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

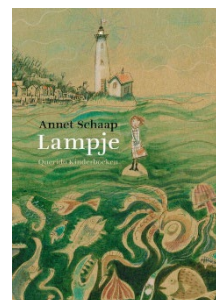

BL	1	B
	2	B
	3	B
	4	Ter beoordeling van de leerkracht. De schrijfster maakt een vergelijking. Lampje vergelijkt haar konijn met Edward. Aanwijzingen: Ze moet hem tam maken. Haar konijn beet ook in het begin. - blz. 122
	5	Ter beoordeling van de leerkracht. Hij is ongerust. Aanwijzing: 'Jij bent het toch niet?' 'Degene die ... voortaan komt.' Hij was een volwassen man gewend en nu komt er een klein meisje. - blz. 126
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	B
	10	B

ANTWOORDEN TOETS LES 14

'Lampje' – Annet Schaap

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

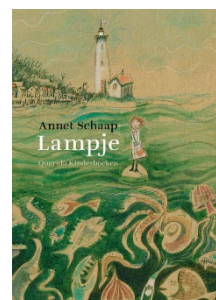

BL	1	B
	2	B
	3	B
	4	Ter beoordeling van de leerkracht. Mensen zullen hem een monster of een freak vinden en zullen hem aanstaren. Sommige mensen willen misschien dat hij uit huis geplaatst wordt, of hij wordt een attractie. De admiraal zal zich waarschijnlijk schamen voor zijn zoon tegenover andere mensen.
	5	Martha is op de kermis verliefd geweest en heeft verkering gehad. Misschien is ze wel getrouwd geweest.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	A
	10	D

ANTWOORDEN TOETS LES 19

'Lampje' – Annet Schaap

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

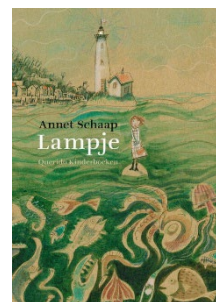

BL	1	A
	2	A
	3	C
	4	Met 'ze' wordt de familie aan Edwards moeders kant bedoeld, de zeemeerminnen.
	5	Ter beoordeling van de leerkracht. Lampje is trots, zij wist al dat hij een zoon van een zeemeermin was (blz. 205). Maar ze maakt zich vast ook zorgen, omdat Edward eigenlijk helemaal niet naar buiten mag (blz. 183).
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	A
	10	C

ANTWOORDEN TOETS LES 24

'Lampje' – Annet Schaap

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C
	2	B
	3	B
	4	Lampje zegt dit in haar gedachten tegen haar moeder. Ze denkt dat ze doodgaat.
	5	Ter beoordeling van de leerkracht. Annet Schaap heeft het boek vooral geschreven om de lezer te vermaken met een spannend en fantasierijk verhaal.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	D
	10	D

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
